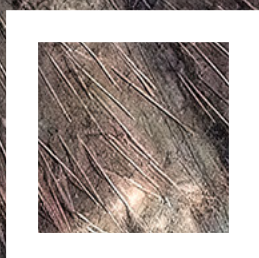
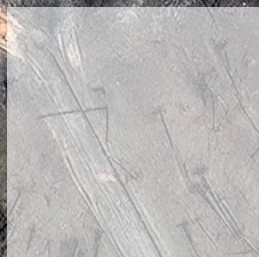
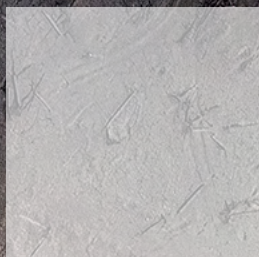

UDSYN 2025

En efterretningsbaseret vurdering
af de ydre vilkår for Kongeriget
Danmarks sikkerhed

FORSVARETS
EFTERRETNINGSTJENESTE

EFTERRETNINGSTJENESTERNES OVERORDNEDE VURDERINGER AF TRUSLERNE MOD KONGERIGET DANMARK

UDSYN beskriver de ydre vilkår for Kongeriget Danmarks sikkerhed. UDSYN er en af fire overordnede vurderinger af truslerne i og mod Kongeriget Danmark. De andre er:

- **Vurdering af terrortruslen mod Danmark**, hvori Center for Terroranalyse fastsætter det nationale terrortrusselsniveau og beskriver terrortruslen mod Danmark og danske interesser i udlandet.
- **Vurdering af spionagetruslen mod Danmark, Færøerne og Grønland**, der udgives af PET og beskriver fremmede staters efterretningsvirksomhed mod Danmark, dvs. især spionage, påvirkning og forsøg på ulovligt at anskaffe teknologi og viden.
- **Cybertruslen mod Danmark**, hvori Styrelsen for Samfundssikkerhed (SAMSIK) beskriver og fastsætter de nationale trusselsniveauer for cyberspionage, cyberkriminalitet, cyberaktivisme, destruktive cyberangreb og cyberterror.

FORORD

Kære læser

Kongeriget Danmark står overfor flere og alvorligere trusler og sikkerhedspolitiske udfordringer end i mange år. Det tegner FE et billede af i UDSYN, som er vores årlige bidrag til den offentlige debat om Kongeriget Danmarks sikkerhedspolitik.

FE har i 2025 udgivet flere vurderinger af truslen fra Rusland. I februar skrev vi om truslen fra Ruslands militære opbygning, og i oktober skrev vi om den hybridkrig, som Rusland i øjeblikket fører mod NATO og Vesten.

I vil kunne genfinde disse centrale vurderinger om Rusland i UDSYN 2025 sammen med vores vurderinger af de vigtigste trusler og sikkerhedspolitiske udfordringer fra udlandet. Det gælder bl.a. den forstærkede stormagtskonkurrence i Arktis, Kinas ønske om at spille en dominerende rolle og truslen fra islamistisk terror.

Redaktionen er afsluttet den 2. december 2025.

God læselyst.

Thomas Ahrenkiel

Chef for Forsvarets Efterretningstjeneste

INDHOLD

03	FORORD
06	HOVEDKONKLUSION
08	GLOBALE MAGTFORHOLD
14	RUSLAND
26	TEMA: HYBRIDE VIRKEMIDLER
30	ARKTIS
40	TEMA: TRUSLEN MOD KRITISK INFRASTRUKTUR
42	KINA
52	TERROR, USTABILITET OG MIGRATION
62	DEFINITIONER

**GLOBALE
MAGTFORHOLD** 08

Stormagter prioriterer i stigende grad egne interesser og bruger magt til at nå deres mål.

RUSLAND 14

Rusland ser sig selv i en konflikt med NATO og udfører hybride angreb mod alliancen såsom sabotage og destruktive cyberangreb.

**TEMA: HYBRIDE
VIRKEMIDLER** 26

Rusland bruger hybride aktiviteter i et forsøg på at svække NATO-landenes politiske sammenhold og beslutningskraft.

ARKTIS 30

Rusland, Kina og USA har forskellige interesser i Arktis, men de ønsker alle at spille en større rolle i regionen.

**TEMA: TRUSLEN
MOD KRITISK
INFRASTRUKTUR** 40

Særligt Rusland, men også andre fremmede stater, udgør en betydelig trussel mod kritisk infrastruktur i Vesten.

KINA 42

Kina ønsker at spille en dominerende rolle i Asien og at gennemtvinge en genforening med Taiwan.

**TERROR,
USTABILITET OG
MIGRATION** 52

Terrortruslen i Europa vil fortsat være alvorlig. Det skyldes bl.a. vedvarende ustabilitet og konflikter i Mellemøsten.

HOVEDKONKLUSION

Stormagter prioriterer i stigende grad egne interesser og bruger magt til at nå deres mål. Rusland fortsætter invasionen af Ukraine og fører hybridkrig mod NATO og Vesten. Kina bruger sin økonomiske og i stigende grad militære magt til at lægge pres på andre stater og understøtter Ruslands krig i Ukraine. Kina og Rusland er kernen i en gruppe af lande, der søger at mindske Vestens og særligt USA's indflydelse i verden. USA bruger nu sin økonomiske og teknologiske styrke som et magtmiddel, også overfor allierede og partnere. Der er usikkerhed om, hvordan forholdet mellem Kina og USA vil udvikle sig i de kommende år, men de vil forblive strategiske konkurrenter på langt sigt.

Rusland ser sig selv i en konflikt med NATO og udfører hybride angreb mod alliancen såsom sabotage og destruktive cyberangreb. Det russiske militær opfører sig også truende i Danmarks nærområde. På trods af flere amerikanske forsøg på at opnå en fredsaftale, vil krigen i Ukraine sandsynligvis også binde Ruslands ressourcer i 2026. Ruslands militærindustri vil stadig producere mere end Europas de kommende år. Samtidig er der usikkerhed om USA's rolle som garant for Europas sikkerhed. Det vil øge Ruslands villighed til at intensivere sine hybride angreb mod NATO. Den militære trussel fra Rusland mod NATO vil stige, selvom der på nuværende tidspunkt ikke er en trussel om et regulært militært angreb mod Kongeriget Danmark. Rusland udfører desuden spionage, ikke mindst cyberspionage, mod Kongeriget Danmark med mange formål. Et af dem er at skaffe sig fordele i tilfælde af en krig mod NATO.

Rusland, Kina og USA har forskellige interesser i Arktis, men de ønsker alle at spille en større rolle i regionen. USA har øget sin sikkerhedspolitiske interesse for Arktis markant i de seneste år, mens Rusland fortsætter sin oprustning, og Kina fortsat arbejder på at kunne sejle med ubåde og overfladeskibe i regionen. Rusland er fortsat den stærkeste militære magt i Arktis, men opfatter sig som udfordret af Vesten. Rusland vil derfor i stigende grad hævde sine interesser med konfrontatorisk adfærd både politisk og militært. Rusland er presset af bl.a. vestlige sanktioner og vil derfor øge sit arktiske samarbejde med Kina og give Kina større adgang til sine arktiske besiddelser.

Kina ønsker bl.a. at spille en dominerende rolle i Asien og at gennemtvinge en genforening med Taiwan. Begge dele kræver, at Kina står stærkere overfor især USA. Derfor ruster Kina op og styrker partnerskabet med Rusland og forholdet til andre ikke-vestlige lande. Samtidig arbejder Kina på at gøre sin økonomiske og teknologiske udvikling uafhængig af vestlige lande. Kina har et meget omfattende program for cyberspionage bl.a. for at fremme den teknologiske udvikling. Generelt forbereder Kina sig på en skærpet konflikt med Vesten.

Terrortruslen i Europa vil fortsat være alvorlig. Det skyldes bl.a. vedvarende ustabilitet og konflikter i Mellemøsten. Antallet af islamistiske terrorangreb i Europa er steget i de seneste år, især fordi terrorgrupper udnytter konflikten i Gaza til at inspirere militante islamister til at begå angreb. Samtidig fører ustabilitet i Syrien til, at Islamisk Stat bliver styrket og igen kan udgøre en alvorlig trussel mod Europa. I Yemen er den iransk-støttede Houthi-bevægelse fortsat en trussel mod skibstrafikken i Det Røde Hav. Som led i konflikten med Israel bruger Iran terror mod israelere og jøder udenfor Israel.

A photograph of Xi Jinping and Uhuru Kenyatta. Xi Jinping is in the center, wearing a dark blue Mao suit with a red and yellow ribbon on his lapel. Uhuru Kenyatta is to his left, wearing a dark blue suit. They are standing on a grassy area with a blurred background. The text 'GLOBALE MAGTFORHOLD' is overlaid in large, bold, yellow-green letters. Below it, a subtitle in white text reads 'STÆRKE LANDE FORSØGER I STIGENDE GRAD AT PÅTVINGE ANDRE DERES VILJE, BÅDE MED ØKONOMISK OG MILITÆR MAGT'. At the bottom left, the page number '08' and the word 'UDSYN' are visible.

GLOBALE MAGTFORHOLD

STÆRKE LANDE FORSØGER I STIGENDE GRAD
AT PÅTVINGE ANDRE DERES VILJE, BÅDE MED
ØKONOMISK OG MILITÆR MAGT

Stormagter prioriterer i stigende grad egne interesser og bruger magt til at nå deres mål. Rusland fortsætter invasionen af Ukraine og fører hybridkrig mod NATO og Vesten. Kina bruger sin økonomiske og i stigende grad militære magt til at lægge pres på andre stater og understøtter Ruslands krig i Ukraine. Kina og Rusland er kernen i en gruppe af lande, der søger at mindske Vestens og særligt USA's indflydelse i verden. USA bruger nu sin økonomiske og teknologiske styrke som et magtmiddel, også overfor allierede og partnere. Der er usikkerhed om, hvordan forholdet mellem Kina og USA vil udvikle sig i de kommende år, men de vil forblive strategiske konkurrenter på langt sigt.

Ruslands præsident Vladimir Putin og Kinas præsident Xi Jinping ved russisk militærparade i Moskva i maj 2025.
Novozhenina/Reuters/Ritzau Scanpix

■ Der er sket en magtforskydning i verden. Kina er i de seneste år styrket betydeligt, og det har svækket USA's rolle som verdens dominerende magt. Kina og USA konkurrerer om indflydelse, alliancer og ressourcer, og derfor er hverken Kina eller USA i stand til ensidigt at diktere udviklingen.

Det er blevet en reel mulighed for en række lande udenfor Vesten at indgå strategiske aftaler med Kina i stedet for USA. Kina og Rusland søger sammen med ligesindede lande at reducere Vestens og især USA's globale indflydelse. Samtidig er der opstået tvivl om, hvordan USA vil prioritere sine ressourcer. Det giver regionale magter mere manøvrerum til at vælge mellem USA og Kina eller at balancere mellem de to.

Stærke lande bruger i stigende grad økonomisk og militær magt til at forsøge at påtvinge andre deres vilje. Det påvirker tilliden og samarbejdet mellem verdens lande. Rusland fortsætter invasionen af Ukraine på fjerde år, støttet af bl.a. Kina, og fører nu en hybridkrig mod Vesten. Kina anvender særligt økonomisk magt, men også militært pres og hybride virkemidler mod andre lande. Forholdet mellem Kina og Rusland er tættere end nogensinde. De to lande er langt fra enige om alt, men formår at øge deres samarbejde på de områder, hvor der er fælles interesser.

Samtidig forbereder Kina sig på at kunne udkæmpe en eventuel krig mod USA i Stillehavet. Både Rusland og Kina er derfor i gang med at opruste. Det lægger pres på vestlige lande for selv at opbygge militær magt. De vestlige lande kan i værste fald i løbet af få år stå i en situation, hvor Rusland og Kina er klar til at kunne udkæmpe hver deres regionale krig i henholdsvis Østersøregionen og Taiwanstrædet.

USA ændrer dagsordenen

USA's vigtigste strategiske prioriteter er nu konkurrencen med Kina og sikkerheden i USA's nærområde. Balancen mellem USA's samlede strategiske prioriteter er fortsat ikke afklaret. Den tydeligste ændring i 2025 er, at USA's nærområde er blevet markant opprioriteret, bl.a. for at mindske Kinas indflydelse i USA's nærområde. USA bruger økonomisk magt, bl.a. i form af trusler om høje toldsatser, til at gennemtvunge sin vilje og udelukker ikke længere brug af militær magt selv overfor allierede.

Kina er i dag det eneste land, som selvstændigt kan udfordre USA's internationale position og indflydelse. USA er derfor i gang med at tilpasse sin udenrigs- og sikkerhedspolitik markant for at imødegå denne udfordring.

Det er ikke nyt, at USA vil bruge flere kræfter på konkurrencen med Kina, men Kina er nu så stærkt, at USA er begyndt at skrue væsentligt op for sine økonomiske og politiske modspil til Kina. Der er betydelig usikkerhed om, hvordan forholdet mellem USA og Kina udvikler sig i de kommende år. Udviklingen kan indebære store udsving i forholdet mellem de to lande, men de vil på langt sigt fortsætte den strategiske konkurrence.

USA og Kina konkurrerer om at udvikle moderne våbensystemer og om at være førende på teknologiske områder, som kan have militære formål, f.eks. kunstig intelligens. Samtidig er især Kina, men også USA, i gang med en militær oprustning, som skal gøre landene i stand til at udkæmpe en eventuel krig mod hinanden, selvom ingen af dem ønsker det.

Magtbalancen i Stillehavsregionen udvikler sig i Kinas favør, og derfor vil USA flytte militære kapaciteter til regionen. USA's stadig stærkere fokus på Stillehavet skaber samtidig usikkerhed om landets rolle som den primære garant for sikkerheden i Europa. Det gælder ikke mindst i forhold til truslen fra Rusland. USA's ændrede politik stiller store krav til oprustning og samarbejde mellem de europæiske lande om at styrke afskrækkelsen af Rusland.

Mistillid fylder mere i forholdet mellem stater

USA's, Kinas og Ruslands brug af magt har på hver deres måde skabt øget mistillid mellem stater, også mellem traditionelle partnere og allierede.

Stater er f.eks. blevet mere opmærksomme på forsyningskæder, og hvilke lande de er afhængige af indenfor særligt vigtige områder som råstoffer, energi, teknologi og fødevarer. Flere stater sætter restriktioner på samarbejde både indenfor forskning og investeringer på tværs af landegrænser samt deling af militærteknologi.

KINA DOMINERER DEN GLOBALE FORSYNING AF SJÆLDNE JORDARTER

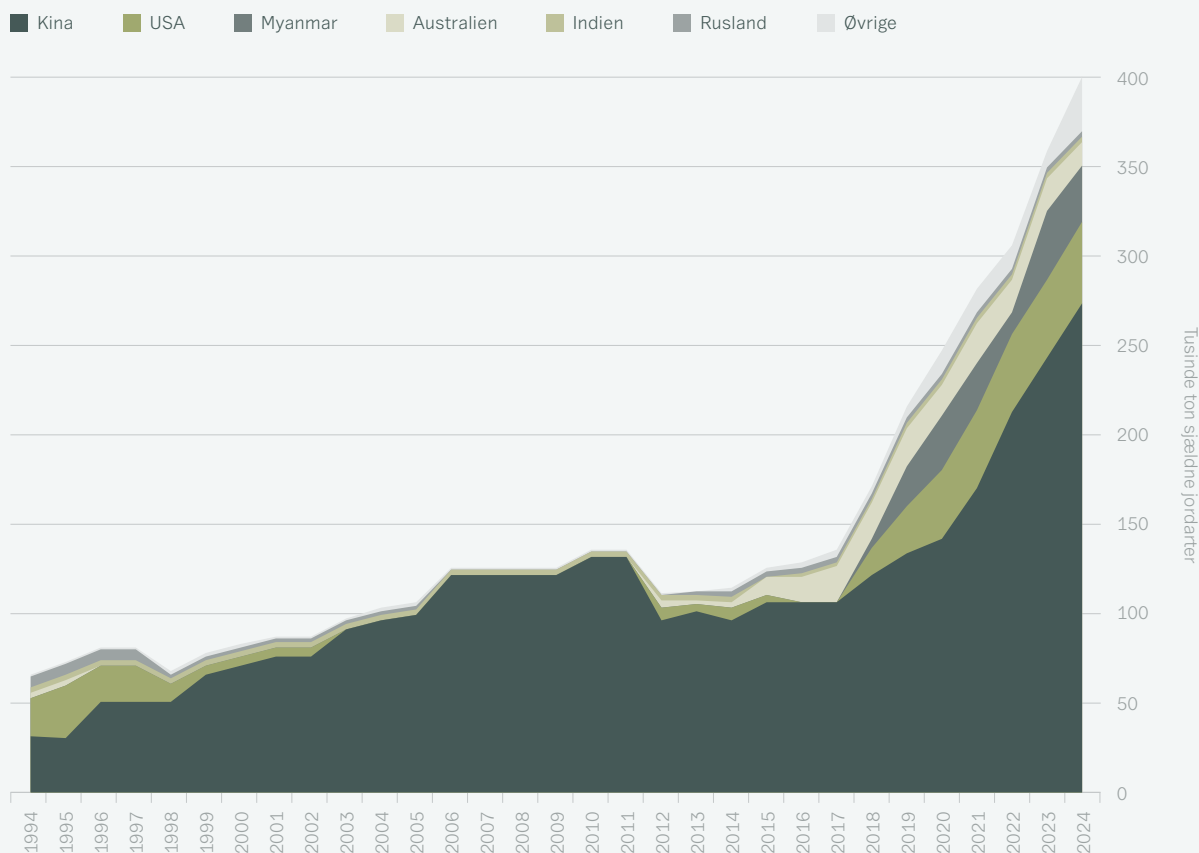
Kina stod i 2024 for ca. 70 % af den globale produktion af sjældne jordarter. Landet råder over langt den største kapacitet i forarbejdningsfasen, hvor man udskiller og renser jordarterne efter at have udvundet dem af undergrunden. Kina råder desuden over de største erkendte reserver af sjældne jordarter, ligesom Kina gennem partnerskaber har aftaler om udvinding af sjældne jordarter i en række andre lande. Samlet set giver det Kina en dominerende position på verdensmarkedet, både når det kommer til udvinding og forarbejdning.

Sjældne jordarter er 17 beslægtede grundstoffer, der er afgørende for alt fra smartphones og elbiler til styrede missiler og satellitter. Man deler ofte jordarterne ind i to grupper efter deres egenskaber og vægt: De lette og de tunge. På trods af navnet er sjældne jordarter forholdsvis udbredte i jordskorpen. Det gælder især de lette sjældne

jordarter. Udfordringen består i at finde dem i tilstrækkeligt høje koncentrationer og ikke mindst at kunne udvinde og forarbejde dem på en økonomisk rentabel og miljømæssigt forsvarlig måde.

Nogle af de tunge sjældne jordarter har særligt attraktive egenskaber, når de f.eks. bruges i magneter, der er en vigtig komponent i visse våbensystemer. Forekomsterne af de tunge sjældne jordarter er i høj grad koncentreret i Kina og Myanmar.

Udvinding og forarbejdning af sjældne jordarter er blevet et af de vigtigste omdrejningspunkter i rivaliseringen mellem Kina og USA. I de seneste år har Kina stået for omtrent 70 % af USA's import af sjældne jordarter og er sandsynligvis fortsat USA's klart største leverandør. Europa er også særdeles afhængig af Kina, hvad nogle af jordarterne angår. Kina har i 2025 strammet reglerne for eksport af sjældne jordarter. Det kan ramme både forsvarsindustrien og den civile industri i såvel USA som Europa.

Kilde: U.S. Geological Survey, Mineral Commodity Summaries. 1995-2025

REGIONALE MAGTER HAR OGSÅ INDFLYDELSE I EN VERDEN PRÆGET AF STORMAGTER

Regionale stormagter bruger også deres styrke til at forfølge egne interesser i deres nærområde. Disse stater kan få et endnu større manøvrerum, hvis USA og Kina i deres indbyrdes konkurrence flytter fokus til andre regioner.

1 EU

Den Europæiske Union er i kraft af sin økonomiske styrke en betydningsfuld international aktør. De seneste års sikkerhedspolitiske udvikling har fået de europæiske lande til at fokusere mere på oprustning.

3 Israel

På trods af sin lille størrelse har Israel siden terrorangrebet den 7. oktober 2023 fremstået som den dominerende militære magt i regionen. Israel har gennem militære angreb bl.a. svækket Irans indflydelse i regionen markant.

5 Japan

Både militært og økonomisk er Japan en afgørende stat i det vestlige Stillehav. Med sit moderne militær og amerikanske baser og styrker i landet har Japan stor strategisk betydning i tilfælde af en krig i regionen. Samtidig spiller Japan en aktiv rolle i forhandlinger om regionale økonomiske aftaler.

2 Rusland

Landet har især indflydelse i kraft af sit store arsenal af atomvåben og sin villighed til at bruge militær magt mod nabolande.

4 Indien

Landet er den mest folkerige nation i verden. Det gennemgår en markant økonomisk udvikling og har potentiale til at blive en dominerende regional stormagt. Samtidig betyder ændrede magtforhold i verden, at Indien orienterer sig både mod Vesten og mod Kina og Rusland.

6 Brasilien

Landet er det største og mest folkerige land i Sydamerika med væsentlig økonomisk og politisk indflydelse, bl.a. gennem regionale samarbejdsfora. Brasilien spiller også en aktiv rolle internationalt, bl.a. gennem FN og BRIKS-samarbejdet. Brasilien, som tidligere har været fast orienteret mod USA, samarbejder nu også med Kina og ser desuden mere mod Europa.

Kina og Rusland har en fælles ambition om at mindske Vestens indflydelse

Samarbejdet mellem Rusland og Kina bliver stadig tættere, og de er hinandens vigtigste partnere. Det er tilfældet, selvom deres samarbejde fortsat er præget af mistillid, fordi de har modsatrettede økonomiske og politiske interesser og ambitioner, bl.a. i Centralasien og Arktis.

Kina og Rusland arbejder sammen mod et mål om at mindske Vestens og især USA's globale indflydelse og selv blive de toneangivende lande. Kina og Rusland koordinerer deres standpunkter i FN's Sikkerhedsråd og styrker internationale organisationer, hvor de begge har ledende roller. Det gælder f.eks. BRIKS, der er et samarbejde mellem Brasilien, Rusland, Indien, Kina og Sydafrika, og en række andre ikke-vestlige lande, og Shanghai Cooperation Organisation (SCO), som er et samarbejde mellem Kina og Rusland samt bl.a. de centralasiatiske lande.

Rusland har mere brug for Kina end omvendt, især på det økonomiske område. Denne afhængighed er blevet større siden krigen i Ukraine. Kina er Ruslands vigtigste handelspartner og den største aftager af russisk energi. Omtrent halvdelen af Ruslands import kommer nu fra Kina, mens det før krigen kun var ca. en fjerdedel. Omvendt udgør Kinas eksport til Rusland kun ca. 4 % af Kinas samlede eksport.

Rusland arbejder på at gøre det økonomiske samarbejde med Kina endnu tættere, men der er grænser for, hvor langt Kina vil gå. Kina vil undgå sanktioner fra Vesten og ønsker ikke at være for afhængigt af ét land til at dække sine økonomiske eller energimæssige behov.

Kinas støtte til Ruslands krig i Ukraine er afgørende for Ruslands evne til at fortsætte krigen. Langt de fleste sanktionsbelagte varer, som Rusland bruger i krigen i Ukraine, kommer fra Kina. Den diplomatiske støtte fra Kina er også central, for at Rusland kan opnå bred opbakning til sin generelle modstand mod Vesten.

Krigen i Ukraine og truslen fra Rusland har krævet opmærksomhed fra USA og de europæiske lande. Det har flyttet især amerikansk fokus fra truslen fra Kina. Af den grund ønsker Kina, at konflikten mellem Rusland og Vesten fortsætter.

Kinas støtte til Ruslands krig i Ukraine er afgørende for Ruslands evne til at fortsætte krigen.

Det militære samarbejde mellem Rusland og Kina vil fortsætte, når krigen i Ukraine slutter. Rusland udveksler løbende erfaringer fra krigen i Ukraine med Kina. Det gælder bl.a. erfaringer med at bekæmpe vestligt materiel.

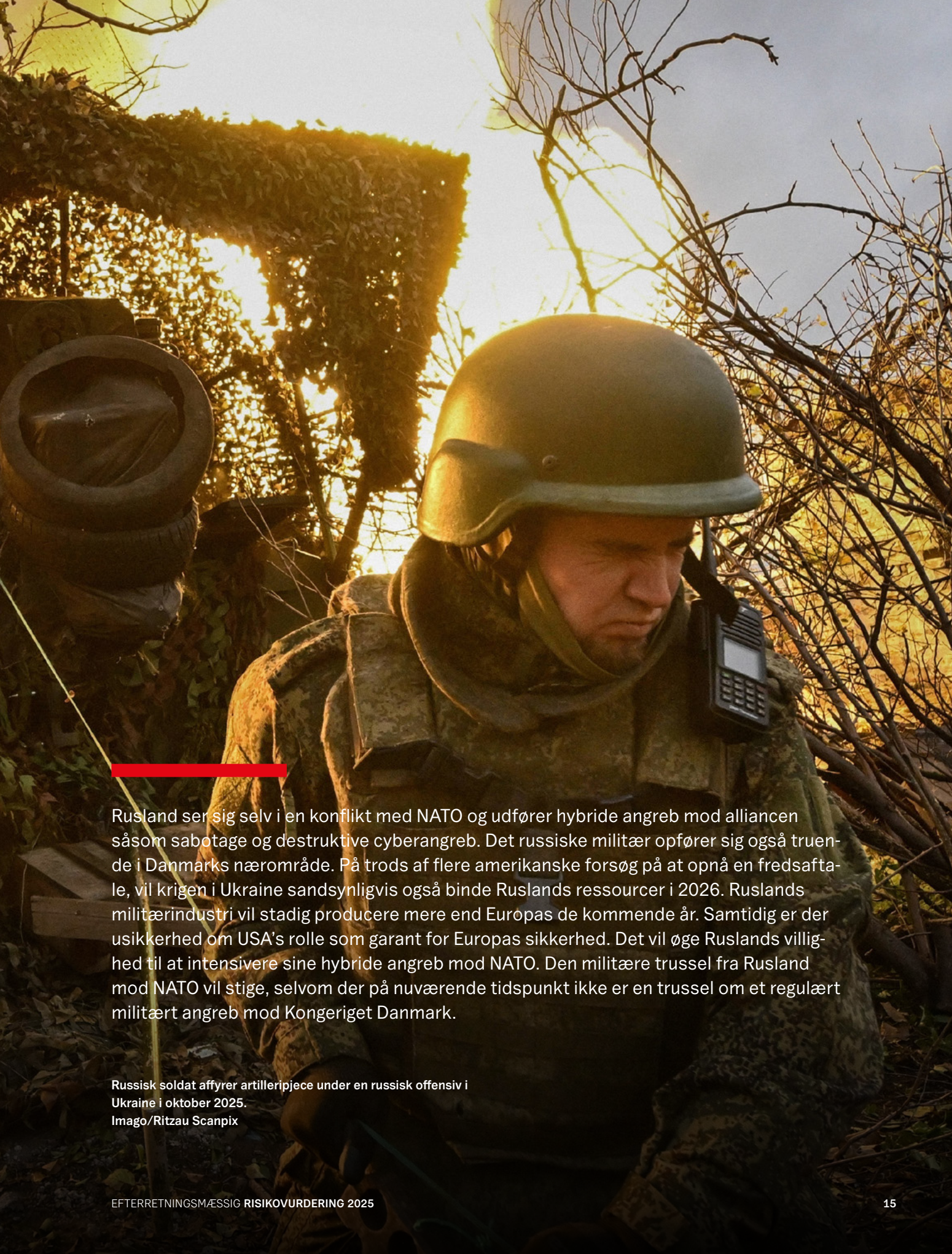
Rusland og Kina udvikler også fælles militærteknologi. Samarbejdet foregår på tværs af civile og militære uddannelsesinstitutioner. Kinesiske virksomheder og russiske universiteter har f.eks. indgået samarbejde om at støtte hinanden med uddannelse og træning indenfor drone- og luftfartsteknologi. Dette samarbejde er blevet særligt vigtigt, efter at krigen i Ukraine har vist, hvor vigtige droner er i moderne krig.

Kina og Ruslands militærstrategiske samarbejde vil øge begge landes forståelse af, hvordan de skal modgå vestlig militærteknologi og militære doktriner. Det betyder, at landene vil stå stærkere i eventuelle fremtidige konflikter med Vesten. ■

RUSLAND

RUSLAND FØRER HYBRIDKRIG
MOD VESTEN

Rusland ser sig selv i en konflikt med NATO og udfører hybride angreb mod alliancen såsom sabotage og destruktive cyberangreb. Det russiske militær opfører sig også truende i Danmarks nærområde. På trods af flere amerikanske forsøg på at opnå en fredsaftale, vil krigen i Ukraine sandsynligvis også binde Ruslands ressourcer i 2026. Ruslands militærindustri vil stadig producere mere end Europas de kommende år. Samtidig er der usikkerhed om USA's rolle som garant for Europas sikkerhed. Det vil øge Ruslands villighed til at intensivere sine hybride angreb mod NATO. Den militære trussel fra Rusland mod NATO vil stige, selvom der på nuværende tidspunkt ikke er en trussel om et regulært militært angreb mod Kongeriget Danmark.

Russisk soldat affyrer artilleripjæce under en russisk offensiv i Ukraine i oktober 2025.
Imago/Ritzau Scanpix

■ Rusland er på konfrontationskurs med Vesten. Den direkte anledning er krigen i Ukraine, men modsætningsforholdet bunder grundlæggende i, at Putin-styret mener, at Rusland skal være en ledende stormagt på linje med USA og Kina, og at NATO, EU og USA står i vejen for dette mål. Det er efter styrets opfattelse en forudsætning for Ruslands stormagtsstatus, at Rusland har omfattende kontrol over det tidligere sovjetiske område, især Ukraine, Belarus, Moldova og Georgien.

Rusland stiller omfattende betingelser for at stoppe krigen i Ukraine

Krigen i Ukraine vil sandsynligvis fortsætte efter 2025, på trods af flere forsøg i årets løb på at forhandle en afslutning. Rusland giver offentligt udtryk for at ville forhandle, men stiller fortsat meget omfattende krav til Ukraine og NATO. Trods amerikanske forsøg på at forhandle en afslutning på krigen er der ikke tegn på, at Rusland er parat til at indgå reelle kompromisser for en våbenhvile eller fredsaftale. Putin-styret er stadig overbevist om, at krigen i Ukraine går Ruslands vej, og at Rusland med tiden vil nå sine mål, fordi det er mere udholdende end Ukraine og Vesten. Det er meget sandsynligt, at Rusland først vil indgå en våbenhvile eller fredsaftale, hvis landet får langt størstedelen af sine krav opfyldt, eller hvis prisen for at fortsætte krigen overstiger de fordele, Rusland opnår ved den.

Rusland har indtil videre primært brugt forhandlinger med USA om krigen i Ukraine til at genskabe dialogen mellem de to lande. Rusland ønsker især at udskyde nye sanktioner fra USA og om muligt få fjernet eller lempet nuværende sanktioner. Selv hvis de to lande forbedrer deres forhold, vil det dog ikke ændre på Ruslands grundlæggende mistillid til USA. Rusland ser derfor ikke, at forhandlinger med USA kan føre til langvarige gevinster, der overstiger værdien af at fortsætte krigen i Ukraine. Rusland vil dog forsøge at udnytte det amerikanske ønske om en snarlig afslutning på krigen til at så splittelse mellem USA og Europa.

Hvis Rusland forbedrer forholdet til USA, kan det få stor indflydelse på Ruslands samarbejde med andre lande. Frygten for sekundære amerikanske sanktioner har hidtil gjort Ruslands handel med mange lande sværere og fået udenlandske virksomheder til at være forsigtige med at handle med Rusland. Hvis det

ændrer sig, vil det både forbedre Ruslands generelle økonomiske udsigter og gøre det lettere for Rusland at få adgang til de komponenter, som landet bl.a. bruger til sin militære oprustning. Dermed vil det også blive nemmere for Rusland at opretholde det militære pres på Ukraine.

Rusland vinder terræn i Ukraine, men er ikke tæt på en militær sejr

Det er sandsynligt, at hverken Rusland eller Ukraine vil gøre markante fremskridt på slagmarken i 2026. Rusland vil fortsat have bedre forudsætninger for at føre en nedslidningskrig end Ukraine. Det skyldes, at Rusland løbende rekrutterer flere soldater og har en større militær produktion end Ukraine. Ukraines forsvarskamp har siden 2022 holdt Rusland fra meget store territoriale erobringer, og Rusland har i 2025 kun formået at erobre ca. 1 % af Ukraines samlede areal. Der vil dog være en øget risiko for pludselige lokale gennembrud, i takt med at de ukrainske styrker gradvist slides ned.

Rusland har øget antallet af angreb med langtrækken- de våben betydeligt i 2025 i takt med landets stigende produktion af særligt droner og missiler. Antallet af russiske luftangreb vil sandsynligvis stige yderligere i 2026. Rusland forsøger med sine angreb især at ramme Ukraines militærindustri. Angrebene gør det sværere for Ukraine at vende udviklingen ved fronten, men det er usandsynligt, at luftangrebene i sig selv vil være nok til at afgøre krigen til Ruslands fordel.

Ukraine udfører også stadig flere og større luftangreb mod særligt militære mål og energiinfrastruktur i Rusland. Angrebene har bl.a. fået benzinpriserne i Rusland til at stige som følge af de mange skader på russiske olieraffinaderier. Ukraine vil sandsynligvis kunne øge sine angreb mod mål langt inde i Rusland ved at bruge krydsermissiler og ballistiske missiler, som Ukraine selv har udviklet. Hvis Ukraine bliver i stand til at producere missiler nok til at kunne øge de langtrækkende angreb mod Rusland, vil det gøre det langt mere omkostningsfuldt for Rusland at fortsætte krigen.

Ukraines evne til at forsvare sig selv, fortsætte krigen og fortsat øge sin egen produktion af materiel vil dog forblive afhængig af støtte fra Vesten. USA har i løbet

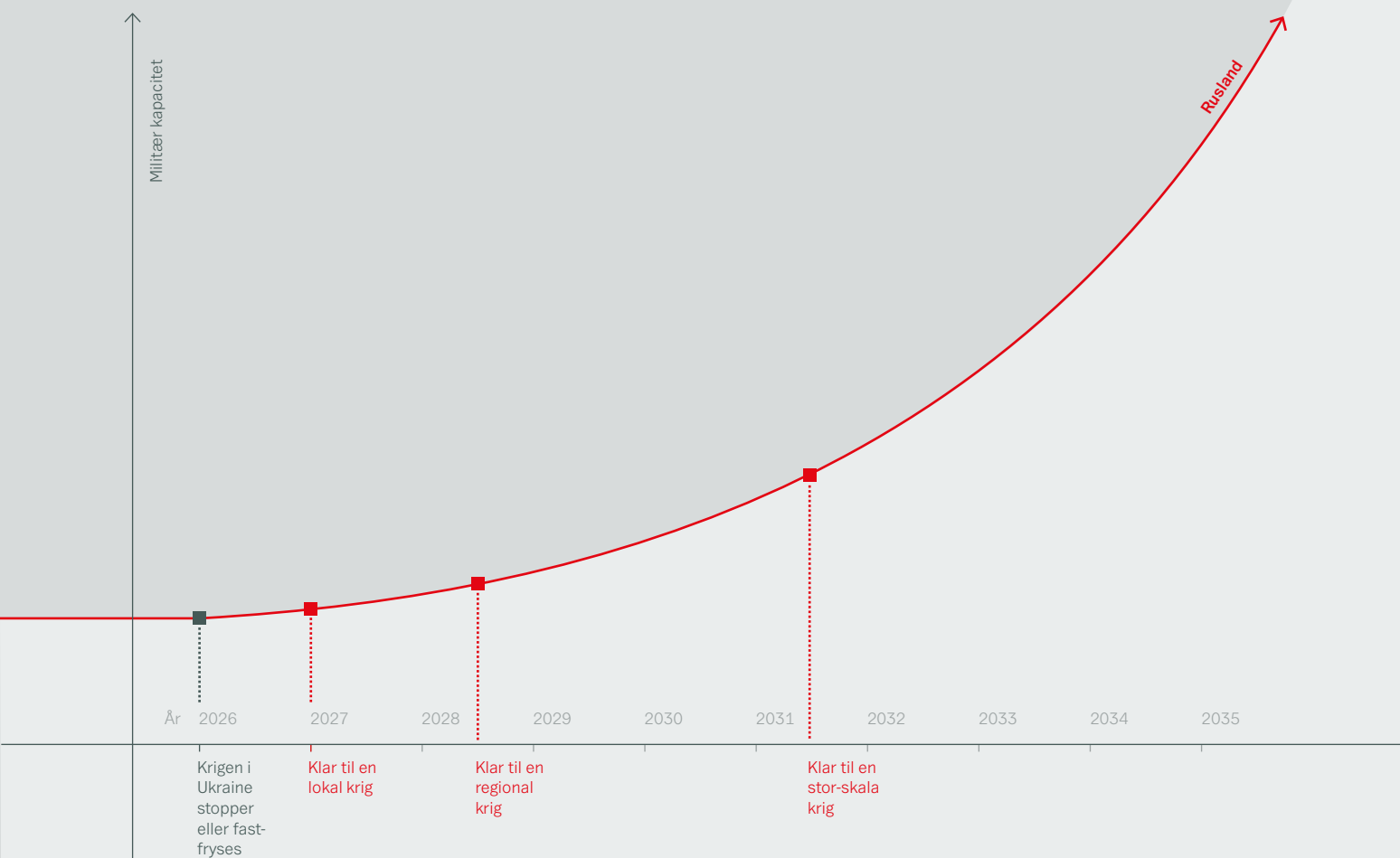
FE'S OFFENTLIGGJORTE VURDERING AF TRUSLEN FRA RUSLAND MOD KONGERIGET DANMARK ER STADIG GÆLDENDE

Af vurderingen fra den 9. februar 2025 fremgår det, at den militære trussel fra Rusland mod Kongeriget Danmark vil stige i de kommende år, selvom der på nuværende tidspunkt ikke er en trussel om et regulært militært angreb mod Kongeriget Danmark.

Rusland forbereder sig på en krig mod NATO. Det betyder ikke, at der er truffet beslutning om at starte en sådan krig, men Rusland opruster og opbygger kapaciteten til at kunne tage den beslutning. Rusland ønsker på nuværende tidspunkt fortsat at undgå at foretage handlinger, der kan medføre, at NATO aktiverer artikel 5 om alliancens fælles forsvarsforpligtelse.

Truslen fra et regulært militært angreb fra Rusland mod NATO og dermed Kongeriget Danmark afhænger navnlig af tre forudsætninger:

1. at krigen i Ukraine stopper eller fryser fast.
2. at Rusland opfatter NATO som militært svækket eller politisk splittet. Det gælder særligt, hvis Rusland vurderer, at USA ikke kan eller vil støtte de europæiske NATO-lande i en krig mod Rusland.
3. at Ruslands konventionelle militære styrke vokser, uden at Vesten samtidig opbygger sine militære kapaciteter med samme hast.

RUSLAND HAR SOM ET AF SINE MÅL AT FÅ FYSISK KONTROL OVER STORE DELE AF UKRAINE

Kortet viser, hvor frontlinjen går pr. november 2025, og de fire ukrainske regioner samt Krim-halvøen, som Rusland allerede har annekteret. Ruslands krigsmål er dog ikke nødvendigvis begrænset til disse områder. Russiske talspersoner omtaler jævnligt muligheden for, at Rusland også annekterer bl.a. regionerne Mikolayiv og Odesa i det sydvestlige Ukraine.

— Frontlinje

HVAD KRÆVER RUSLAND

Rusland har en række krav for at indgå en våbenhvile- eller fredsaftale. Blandt kravene er:

- De fire delvist besatte ukrainske regioner Kherson, Donetsk, Luhansk og Zaporizhzhia samt Krim-halvøen skal anerkendes som russisk territorium.
- Ukraine skal være et neutralt land og må ikke blive medlem af NATO.
- Ukraine skal demilitariseres, og al vestlig støtte med materiel og efterretninger skal ophøre.
- NATO skal garantere, at alliancen ikke optager nye medlemslande i Østeuropa, og sanktioner mod Rusland skal fjernes.

af 2025 ikke vedtaget nye støttepakker til Ukraine, men leverer stadig militær støtte i form af efterretninger og tillader europæiske lande at købe amerikanske våben til Ukraine. Falder den tilbageværende støtte bort, kan det påvirke landets evne til at fortsætte krigen, hvis ikke Europa kan kompensere.

Støtten til Ruslands krig i Ukraine fra især Kina, men også Nordkorea og Iran, vil fortsat spille en afgørende rolle for Ruslands evne til at opretholde det militære pres på Ukraine. Indtil videre har Kina leveret vigtige komponenter til våben, men også eksempelvis droner. Derudover har Kina siden 2022 været den største aftager af russisk olie og hjulpet Rusland med at omgå vestlige sanktioner.

Iran og Nordkorea har støttet Rusland med bl.a. store mængder artilleriammunition, angrebsdroner og ballistiske missiler. Endelig sender Nordkorea også både soldater til krigen og arbejdere til den russiske militærindustri. Nordkorea vil fortsætte sin støtte med materiel til Rusland i de kommende år. Til gengæld er Irans evne til fortsat at forsyne Rusland med yderligere ballistiske missiler muligvis begrænset efter Israels angreb på Iran i juni 2025.

Udover Kina importerer Indien og Tyrkiet også store mængder olie og olieprodukter fra Rusland. Det bidrager til, at Rusland kan dække sine udgifter til krigen i Ukraine, selvom Rusland er nødt til at sælge sin olie med betydelige rabatter.

Rusland opruster overfor NATO, men krigen i Ukraine binder russiske ressourcer

Det er Ruslands målsætning, at landets konventionelle styrker med kort forberedelsestid skal kunne vinde en krig mod NATO i Ruslands vestlige grænseområder og skal kunne indsættes mod militært underlegne nabolande.

Rusland har gennemført den største reform af landets væbnede styrker siden 2008 for at være bedre organiseret til en krig mod NATO på det europæiske kontinent. Rusland har siden starten af krigen i Ukraine øget antallet af soldater fra omkring 1 million til op mod 1,5 millioner.

Den russiske militærindustri har siden 2024 været i stand til at producere mere materiel og ammunition, end landet bruger på krigen i Ukraine. Krigen binder dog fortsat størstedelen af Ruslands ressourcer og forsinker landets militære oprustning. Når krigen stopper eller fryser fast, vil Rusland kunne bruge betydelige ressourcer til sin oprustning i stedet for krigen. Derudover vil det frigive yderligere ressourcer til oprustningen, hvis de internationale sanktioner mod Rusland lempes.

I øjeblikket producerer den russiske militærindustri mere materiel og ammunition end den europæiske. Det skyldes, at Rusland begyndte at udvide militærindustrien i 2022, mens den europæiske udvidelse er kommet senere i gang. Hvis krigen stopper i 2026, vil Rusland fortsætte det høje produktionsniveau. Rusland vil således stå endnu stærkere overfor Europa i de kommende år, hvis de europæiske lande ikke formår at omsætte løfter om investeringer i forsvaret til reel kampkraft lige så hurtigt som Rusland.

Rusland har, især siden landets invasion af Ukraine, været i gang med at opruste sine militære styrker. Landet har prioriteret at bygge fabrikker, der kan producere kort- og langtrækkende droner, krydsermissiler og ballistiske missiler. Derfor er Rusland nu i stand til at fremstille disse i langt større antal, end før krigen i Ukraine begyndte.

Selvom den russiske militærindustri producerer på højt niveau, har den en række problemer, der vil begrænse dens evne til at øge produktionen. Bl.a. mangler den arbejdskraft og har en stor gæld. Gælden forringer industriens økonomiske robusthed og begrænser dens muligheder for at investere i ny produktion og udvikling.

Det er mindre sandsynligt, at disse udfordringer på kort sigt, dvs. i løbet af et til to år, vil forhindre Rusland i at fortsætte sin oprustning. Det skyldes især, at landet vil gå meget langt for at understøtte militærindustriens evne til at opretholde produktionen. Det vil dog samtidig være vanskeligt for Rusland at øge sin militærproduktion væsentligt udover det niveau, som produktionen har nået i 2025.

Rusland fører hybridkrig mod NATO og Vesten

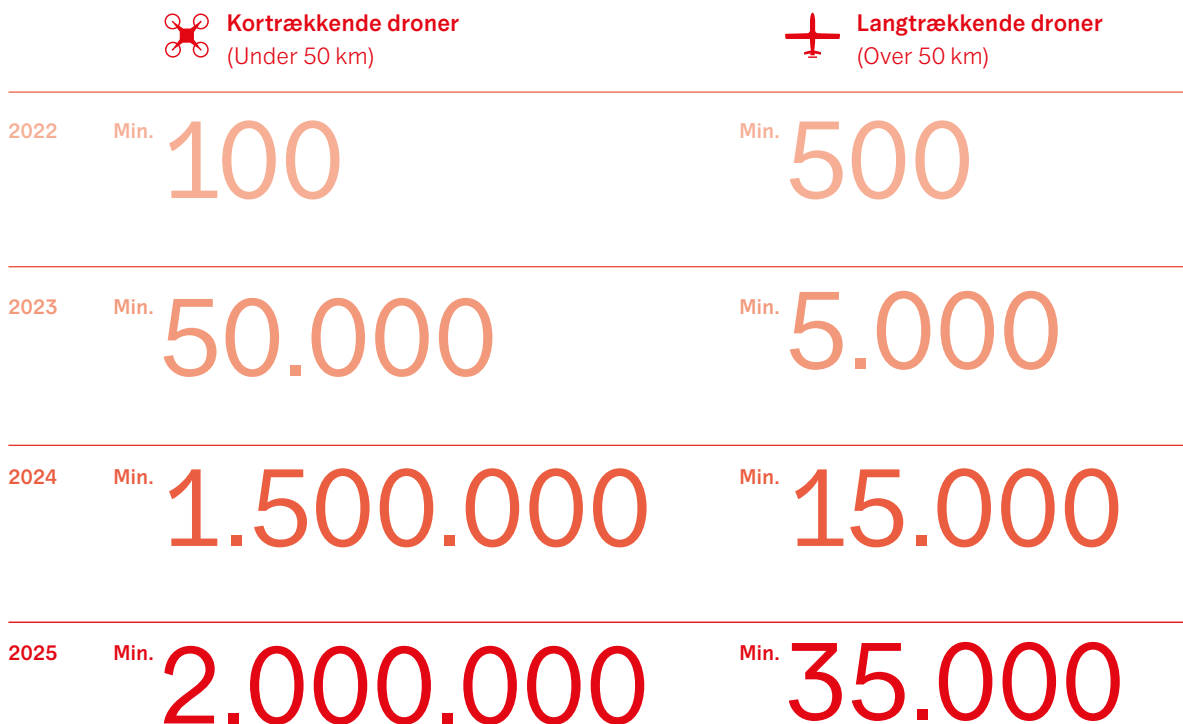
Rusland vil udføre flere hybride angreb mod NATO i de kommende år, fordi landet ser det som den mest effektive måde at udfordre og svække NATO på.

Rusland forsøger med hybride angreb hele tiden at flytte grænsen for, hvad der kan udløse NATO's artikel 5 om fælles forsvarsforpligtelse. Rusland har bl.a. udført sabotageangreb og destruktive cyberangreb, som har ødelagt data og systemer i vestlige lande. Desuden er Ruslands militære adfærd i Danmarks nærområde i Østersøen også blevet mere udfordrende.

Det var sandsynligvis en bevidst provokation, da Rusland i efteråret 2025 krænkede polsk luftrum med et stort antal angrebsdroner. Rusland ville sandsynligvis teste NATO's reaktioner og skabe uklarhed om, hvor langt landet er villigt til at gå uden at overskride tærsklen for krig.

Det vil øge Ruslands villighed til at gennemføre kraftigere militære provokationer mod europæiske NATO-lande, hvis USA offentligt sår tvivl om, hvorvidt landet vil reagere på et russisk angreb mod et europæisk NATO-land. Rusland vil kunne gennemføre sådanne provokationer for at afprøve, om USA rent faktisk vil komme Europa til undsætning. Desuden vil Rusland sandsynligvis blive mere villigt til at konfrontere de europæiske NATO-lande, hvis USA øger sit fokus på Stillehavsregionen og trækker flere af sine tropper væk fra Europa.

RUSLANDS PRODUKTION AF DRONER ER STEGET MARKANT SIDEN 2022

Rusland spionerer for at stå stærkere overfor NATO

Ruslands hackere og agenter har i årtier spioneret mod Kongeriget Danmark for at understøtte Ruslands sikkerhedspolitiske interesser. En del af denne spionage er rettet mod viden, der kan give Rusland fordele i tilfælde af krig mod NATO. Rusland kan bruge viden om f.eks. NATO-landes forsvars- og beredskabsplaner, materiel, oprustning og sammenhold til at forbedre sine egne militære planer.

Russiske hackere og agenter forsøger bl.a. at stjæle denne viden fra NATO og medlemslandenes forsvars- og udenrigsministerier. De forsøger også at stjæle viden fra virksomheder, der arbejder med forsvarsteknologier. Denne viden kan Rusland overføre til sin egen militærindustri og bruge til at udvikle sit eget materiel. Viden om NATO's militære udstyr og teknologiers styrker og sårbarheder kan også give Rusland en militær fordel.

Rusland har også løbende forsøgt at hacke danske og vestlige myndigheder og virksomheder indenfor transport- og energiområdet. I den forbindelse har et af formålene sandsynligvis været at skaffe adgang og informationer, som Rusland kan bruge til at forstyrre eller afbryde kritisk infrastruktur i Vesten på et senere tidspunkt. Det kan både ske ved hjælp af destruktive cyberangreb og sabotage. Rusland kan vælge at udføre sådanne angreb lige før eller under en krig mod NATO. Det kan Rusland f.eks. gøre for at lægge pres på NATO-landes samfund eller forstyrre alliancens evne til at transportere tropper og materiel til fronten, f.eks. gennem Danmark.

Rusland opruster også i Østersøregionen

Østersøregionen er det område, hvor der er størst risiko for, at Rusland vil bruge militær magt overfor NATO, og samtidig rummer størst risiko for, at Danmark vil blive direkte involveret i en krig mod Rusland.

Ruslands stærke fokus på Østersøregionen skyldes ikke mindst, at regionen er både sikkerhedspolitisk og økonomisk vigtig for Rusland. Landet har flere vigtige havne i regionen, som bruges til at eksportere olie og gas. Omtrent halvdelen af Ruslands olieeksport over havet sker gennem Østersøen og de danske stræder. Derudover er Østersøen også afgørende for Ruslands adgang til Kaliningrad-regionen, som ligger afskåret fra det russiske fastland.

Rusland har planer om at øge sin militære styrke i Østersøregionen de kommende år. Krigen i Ukraine udfordrer og forsinker disse planer, fordi den binder landets militære og økonomiske ressourcer. Rusland har dog allerede oprettet nye hærstyrker, som er placeret langs grænsen til Finland, bag de tre baltiske lande og i det vestlige Rusland.

Rusland vil i de kommende år sandsynligvis også stationere flere moderne kampfly i og omkring Østersøregionen. Rusland styrker derudover sin Østersøflåde med nye skibe, der kan affyre langtrækkende missiler, som kan ramme mål i hele Europa. Østersøflåden prioriterer desuden at udvikle og træne med droner, som Rusland kan bruge mod større NATO-flådestyrker i Østersøen og de danske stræder. Ruslands planer vil samlet betyde, at der vil være markant flere soldater og militære kapaciteter i regionen, når krigen i Ukraine er slut, end der var før krigen startede i 2022.

Østersøregionen er det område, hvor der er størst risiko for, at Rusland vil bruge militær magt overfor NATO, og samtidig rummer størst risiko for, at Danmark vil blive direkte involveret i en krig mod Rusland.

Ruslands adfærd i Østersøregionen får de militære spændinger til at stige

Den sikkerhedspolitiske situation i Østersøregionen bliver stadig mere anspændt. Rusland er villigt til at bruge militære skibe og fly på en aggressiv måde overfor NATO-landene i regionen for at afskrække dem fra at tage skridt, der udfordrer Ruslands interesser.

I løbet af 2025 er Ruslands militære aktiviteter i Østersøregionen blevet mere truende overfor NATO. Rusland har eksempelvis krænket NATO-landes luftrum med både kamp- og overvågningsfly langt flere gange end i 2024. Russiske krigsskibe er også mere aggressive i deres sejlads overfor NATO-landes skibe. Rusland har i flere tilfælde bemandet våbensystemer på deres krigsskibe, når danske militære skibe og fly har befundet sig i nærheden. Det er også sket indenfor Danmarks territoriale grænser. Udover disse militære provokationer fortsætter Rusland med at forstyrre GPS-signaler, og det påvirker både militær og civil skibs- og flytrafik.

Rusland bruger mange kræfter på at beskytte skibe fra den såkaldte skyggeflåde, der fragter russisk olie ud gennem Østersøen og de danske stræder. Skyggeflåden er af afgørende økonomisk betydning for Rusland, fordi landet bruger den til at omgå internationale sanktioner på russisk olieeksport. Indtægter fra Ruslands energiproduktion udgør ca. 30 % af statens indtægter.

Rusland indsatte i foråret 2025 kampfly og patruljeskibe i Den Finske Bugt for at forhindre, at et skib fra den estiske kystvagt stoppede et tankskib fra skyggeflåden. Episoden udviklede sig ikke til en militær konfrontation, men lignende situationer kan i fremtiden medføre risiko for væbnede sammenstød mellem militære skibe og fly fra Rusland og NATO-lande i Østersøen. Hvis sådanne sammenstød sker, er det dog ikke ensbetydende med, at det vil eskalere til en krig mellem Rusland og NATO.

Rusland vil prioritere militære udgifter trods stigende økonomisk pres

Putin-styret vil i de kommende år prioritere udgifter til krigen i Ukraine og Ruslands oprustning. De høje udgifter til militæret vil i højere grad end hidtil blive afholdt på bekostning af al anden økonomisk aktivitet i det russiske samfund. Det kan få endnu mere alvorlige

økonomiske konsekvenser i løbet af de næste fem år, eksempelvis i form af drastisk øget inflation eller varemangel. Det vil dermed også øge risikoen for spontane udbrud af protester i Rusland. Den pris vil Putin-styret dog være villigt til at betale for at fortsætte krigen og oprustningen.

Rusland skærer bl.a. i langsigtede civile investeringer for at skaffe midler til sine militærudgifter her og nu. Selvom militærudgifterne bidrager til landets økonomiske aktivitet, er de ikke længere nok til at sikre fortsat vækst. Ifølge russiske myndigheders egne skøn har den økonomiske vækst i 2025 været markant lavere end i 2023 og 2024, og ifølge den russiske minister for økonomisk udvikling er landet endda på randen af økonomisk tilbagegang. Udmeldingerne skal ses i lyset af, at Rusland med stor sandsynlighed bevidst fordrejer sine økonomiske nøgletal for at dække over, hvor store negative konsekvenser krigen i Ukraine reelt har for Rusland.

Rusland vil fortsat satse på, at kortsigtede løsninger, såsom statsstøtte og lempeligere vilkår for virksomhedsdrift, vil være nok til at undgå økonomisk tilbagegang og i yderste konsekvens en økonomisk krise.

Presset på Ruslands økonomi er generelt taget markant til i 2025. Det skyldes bl.a., at landet ikke har tjent lige så meget på eksport af olie og gas som tidligere år. Derudover lider mange virksomheder under de høje renter, som den russiske centralbank har indført for at bekæmpe inflationen i lyset af de høje udgifter til militæret. De høje renter gør det dyrt for virksomhederne at optage de lån, som er nødvendige for at finansiere nye investeringer.

De stadig mere omfattende og forskelligartede vestlige sanktioner mod Rusland er med til at opretholde et højt pres på dets økonomi. Sanktionerne er bl.a. en væsentlig årsag til, at Rusland tjener mindre på sin eksport af energi. Selvom Rusland kan finde andre købere til særligt sin olie, bl.a. Indien og Kina, er eksporten dertil forbundet med større omkostninger. Rusland er desuden tvunget til at give rabat for at kunne afsætte de store mængder olie, som det tidligere solgte til Europa. De vestlige sanktioner mod russiske olieselskaber indført i oktober 2025 kan gøre et yderligere stort indhug i Ruslands indtægter afledt af energiekseporten.

RUSLANDS AKTIVITETER ER BLEVET MERE TRUENDE I ØSTERSØREGIONEN

Ruslands adfærd i Østersøregionen er blevet mere truende overfor NATO. Kortet viser eksempler på det. Den truende adfærd skyldes bl.a., at det er afgørende for Rusland at have fri passage i Østersøen og de danske stræder for at kunne sejle olie og militært udstyr videre ud i verden. Det er illustreret med stiplede linjer i kortet.

GPS-forstyrrelse

Luftrumskrænkelse

Russisk forsøg på at forhindre den estiske kystvagt i at borde et skib fra skyggeflåden

Transport af militært udstyr

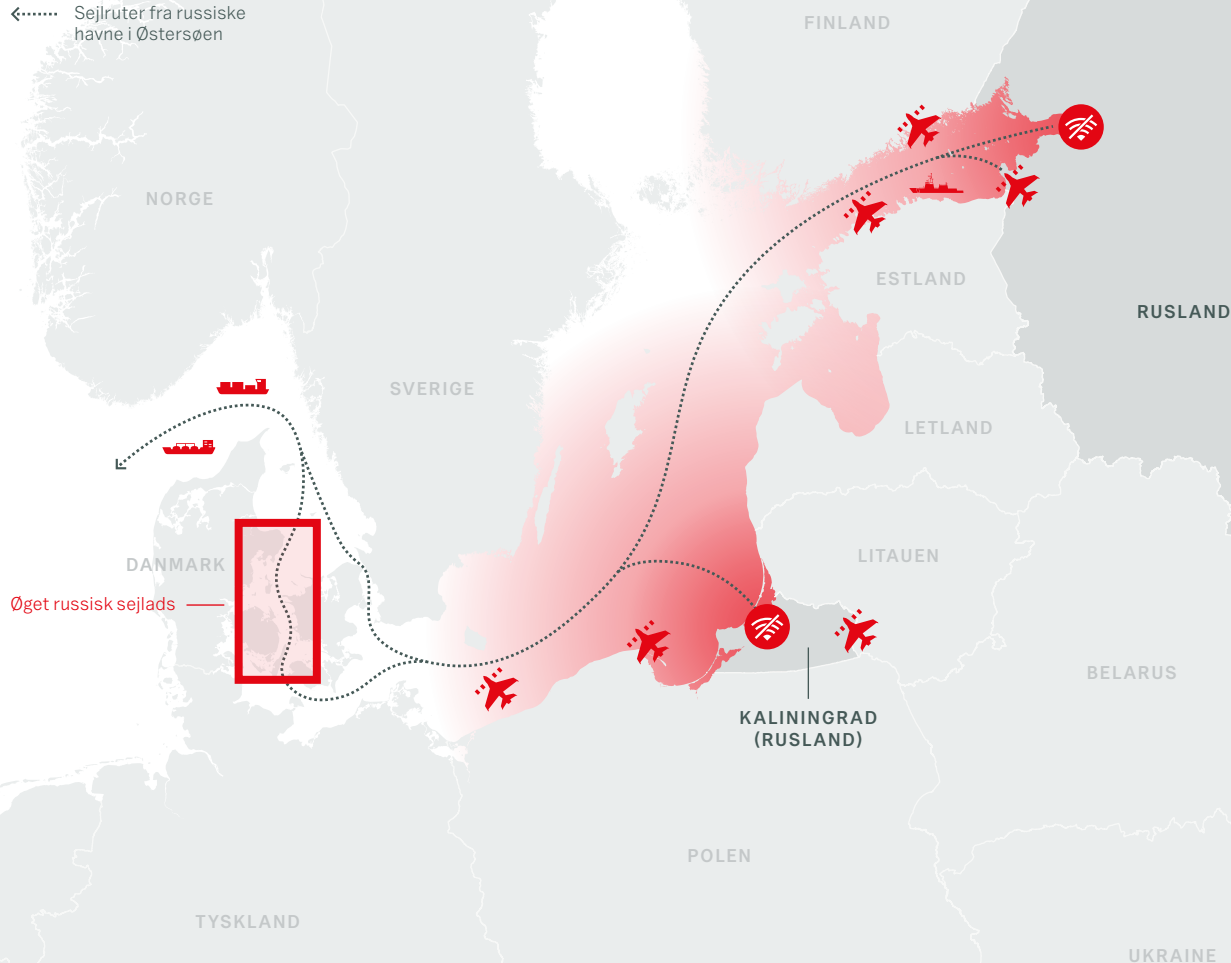
Transport af olie og flydende gas

←..... Sejlruiter fra russiske havne i Østersøen

DEN RUSSISKE SKYGGEFLÅDE

Rusland anvender en gruppe af tankskibe, der sejler med russisk olie, som er underlagt sanktioner af Vesten. Skibene er som regel registreret i andre lande end Rusland og sejler derfor under andre landes flag. Skibenes ejerforhold er med vilje uigennemskuelige bl.a. for at gøre det svært at håndhæve sanktioner overfor ejerne.

Mange af skibene fra skyggeflåden er gamle og ofte dårligt vedligeholdte. Det betyder, at de udgør en øget risiko for ulykker til søs, herunder miljøforurening.

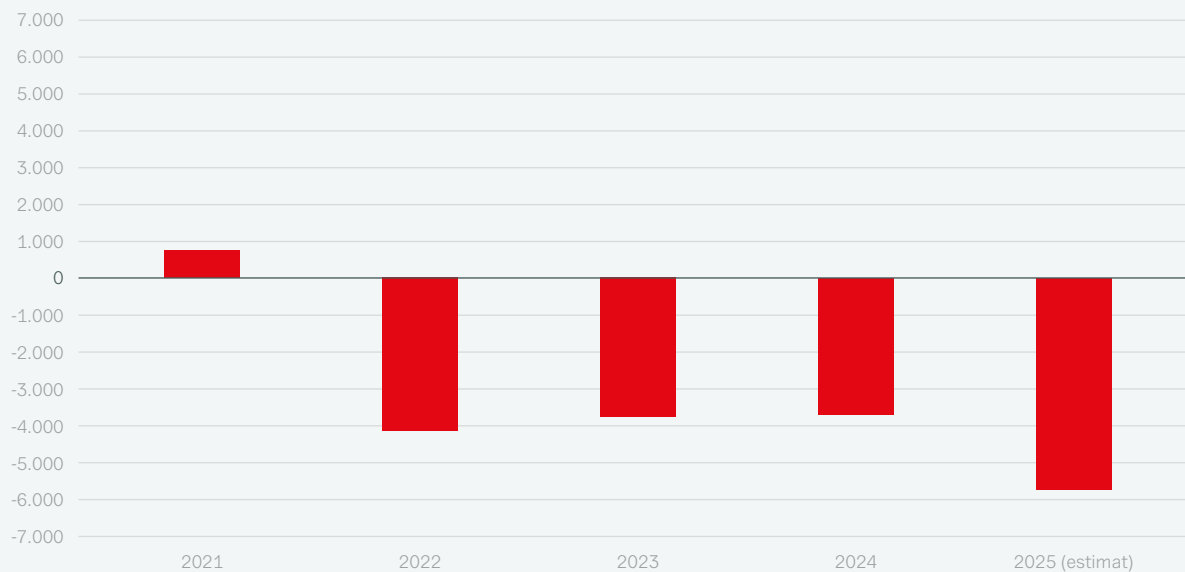
Putin-styret vil i de kommende år prioritere udgifter til krigen i Ukraine og Ruslands oprustning. De høje udgifter til militæret vil i højere grad end hidtil blive afholdt på bekostning af al anden økonomisk aktivitet i det russiske samfund.

DET RUSSISKE STATSUNDERSKUD ER VOKSET BETYDELIGT I 2025

Søjlerne viser det russiske statsbudgets over- eller underskud for årene 2021-2025. Den russiske stats underskud er vokset betydeligt i løbet af 2025 sammenlignet med 2022-2024.

Det skyldes især svagere økonomisk vækst og lavere energiindtægter i 2025. Det store statslige underskud er med til at øge presset på Ruslands økonomi.

Mia. rubler

Kilde: Ruslands Finansministerium.

Andre sanktioner er målrettet Ruslands militærindustri og dens import af komponenter fra Vesten. Rusland har historisk importeret store mængder af vestlige komponenter til sine våbensystemer, bl.a. elektronik. Det er i et vist omfang muligt for Rusland at omgå disse sanktioner via tredjelande. Kina har eksempelvis øget sin eksport af produktionsudstyr og komponenter til Rusland betydeligt siden krigen i Ukraine startede. Sanktionerne gør dog, at det er blevet dyrere og mere besværligt for Rusland at skaffe de komponenter, som er kritiske for dets militære produktion.

Den russiske stat har kun få økonomiske reserver tilbage. Statsgælden er til gengæld lav, og det giver Rusland et vist manøvrerum til at holde den økonomiske aktivitet oppe. Det er dog sandsynligt, at Rusland er nødt til at tvinge statsejede banker og selskaber til at købe statsobligationer for at skaffe ny finansiering. Det vil derfor blive svært for den russiske stat at opretholde høj økonomisk aktivitet i samfundet uden markant at øge graden af statslig indblanding i økonomien, som i forvejen er omfattende. En sådan udvikling vil yderligere forværre Ruslands langsigtede økonomiske udfordringer.

Rusland vil fremme sin globale indflydelse og underminere Vestens

Som led i Ruslands forsøg på at styrke sin egen globale indflydelse er det vigtigt for landet at være til stede internationalt i Afrika, Asien, Latinamerika og Mellemøsten. Ruslands krig i Ukraine og de mange ressourcer, den kræver, er dog med til at mindske landets indflydelse i andre regioner. Det gælder også i Centralasien og det sydlige Kaukasus, hvor landene søger at blive mindre politisk og økonomisk afhængige af Rusland ved bl.a. at øge samarbejdet med andre partnere.

Rusland styrker sit politiske, økonomiske og militære samarbejde med især Kina og Nordkorea både for at sikre støtte til krigen i Ukraine og for at omgå vestlige sanktioner. Det gælder til dels også samarbejdet med Iran, der dog sandsynligvis er blevet svækket i løbet af 2025 som følge af Irans krig mod Israel. Endelig er det vigtigt for Rusland at fremme ikke-vestlige organisationer som eksempelvis BRIKS, der er med til at sikre landets internationale indflydelse og skabe en modvægt til vestligt-dominerede organisationer og institutioner.

Nye generationer indoktrineres med ideen om den evige konflikt med Vesten

Putin-styret bruger omfattende propaganda til at styrke antivestlige strømninger på tværs af det russiske samfund. Propagandaen fokuserer især på nationalistiske og konservative værdier. Det betyder, at nye generationer bliver indoktrineret med ideen om Ruslands evige konflikt med Vesten. Det sker bl.a. gennem en øget militarisering af samfundet, hvor militær undervisning er obligatorisk på alle niveauer i uddannelsessystemet og på større statslige arbejdspladser. Denne indoktrinering vil få langvarige negative konsekvenser for Ruslands forhold til Vesten, som rækker ud over Putins levetid. Det er derfor sandsynligt, at en efterfølger til Putin vil fortsætte konfrontationskursen mod Vesten.

Dertil kommer, at den russiske stat undertrykker regimekritiske stemmer i en sådan grad, at der ingen reel opposition er tilbage i landet. Putin-styret fremstår således som stabilt, og der er ikke tegn på, at det vil ændre sig. Rusland er dog historisk blevet ramt af pludselige og meget omfattende samfundsomvæltninger, der er opstået uden varsel. Styret er derfor meget opmærksomt på at opdage og imødegå tegn på ulmen- de utilfredshed i befolkningen. ■

TEMA: HYBRIDE VIRKEMIDLER

Hybride virkemidler dækker over metoder og kapaciteter, som stater anvender til at svække og underminere andre stater. Virkemidlerne kan være politiske, økonomiske, informationsmæssige og militære. De kan anvendes hver for sig eller i samspil for at opnå størst mulig effekt.

Rusland bruger hybride aktiviteter i et forsøg på at svække NATO-landenes politiske sammenhold og beslutningskraft. Målet for Rusland er ikke at opnå hurtige gevinster, men at skabe en vedvarende tilstand af usikkerhed, hvor NATO's sammenhold langsomt undermineres. Det er sandsynligt, at Rusland vil blive mere villigt til at skærpe de hybride angreb, hvis alliancen ikke reagerer på dem.

Det er meget sandsynligt, at Rusland mener, at landet befinder sig i en konflikt med Vesten, hvor virkemidlerne holdes under niveauet for væbnet konflikt.

Rusland udfører nu hybride angreb mod Vesten, som har en karakter og et omfang, som ligger langt ud over det, Rusland udførte før krigen i Ukraine. Det er sandsynligt, at Rusland har fået den opfattelse, at landet

kan anvende disse virkemidler uden risiko for eskalation eller repressalier. Det er endvidere sandsynligt, at Rusland mener, at NATO-lande står bag lignende aktiviteter rettet mod Rusland. FE vurderer på den baggrund, at Rusland for øjeblikket fører en hybridkrig mod NATO og Vesten.

Rusland udgør den største hybride trussel mod Vesten og NATO. Lande som Kina og Iran bruger også hybride virkemidler til at nå deres mål. Deres aktiviteter er primært rettet mod lande i deres nærområde.

Sabotage

Rusland har siden 2023 stået bag en række sabotageaktioner mod mål i Europa. Det er sandsynligt, at der er tale om en regulær sabotagekampagne fra Rusland for at underminere den europæiske støtte til Ukraine.

Sabotage er et effektivt hybridt virkemiddel, fordi fremgangsmåden gør det svært for vestlige myndigheder at afgøre, hvem der står bag. Rusland anvender ofte personer uden tilknytning til de russiske efterretningstjenester til at udføre sabotage. Rusland har derfor kun delvist kontrol over sabotørerne. Angrebene har ofte været relativt enkle at udføre.

Cyberangreb

Rusland og andre lande, som f.eks. Iran, bruger også cyberangreb til at skabe frygt og usikkerhed eller til at påvirke andre staters politiske processer eller beslutninger. Rusland har eksempelvis fået hackere til at lække følsom information for at sætte personer eller organisationer i et dårligt lys.

Destruktive cyberangreb er et andet virkemiddel, som både Rusland, Iran og Nordkorea har rettet mod andre lande.

Hackergrupper, der støtter Rusland, er i stigende grad siden 2023 begyndt at udføre simple destruktive cyberangreb mod bl.a. vestlig kritisk infrastruktur. Målene havde alle et lavt sikkerhedsniveau. I Danmark fik pro-russiske hackere f.eks. vandrør til at springe på et dansk vandværk i december 2024, så nogle af vandværkets kunder kortvarigt stod uden vand.

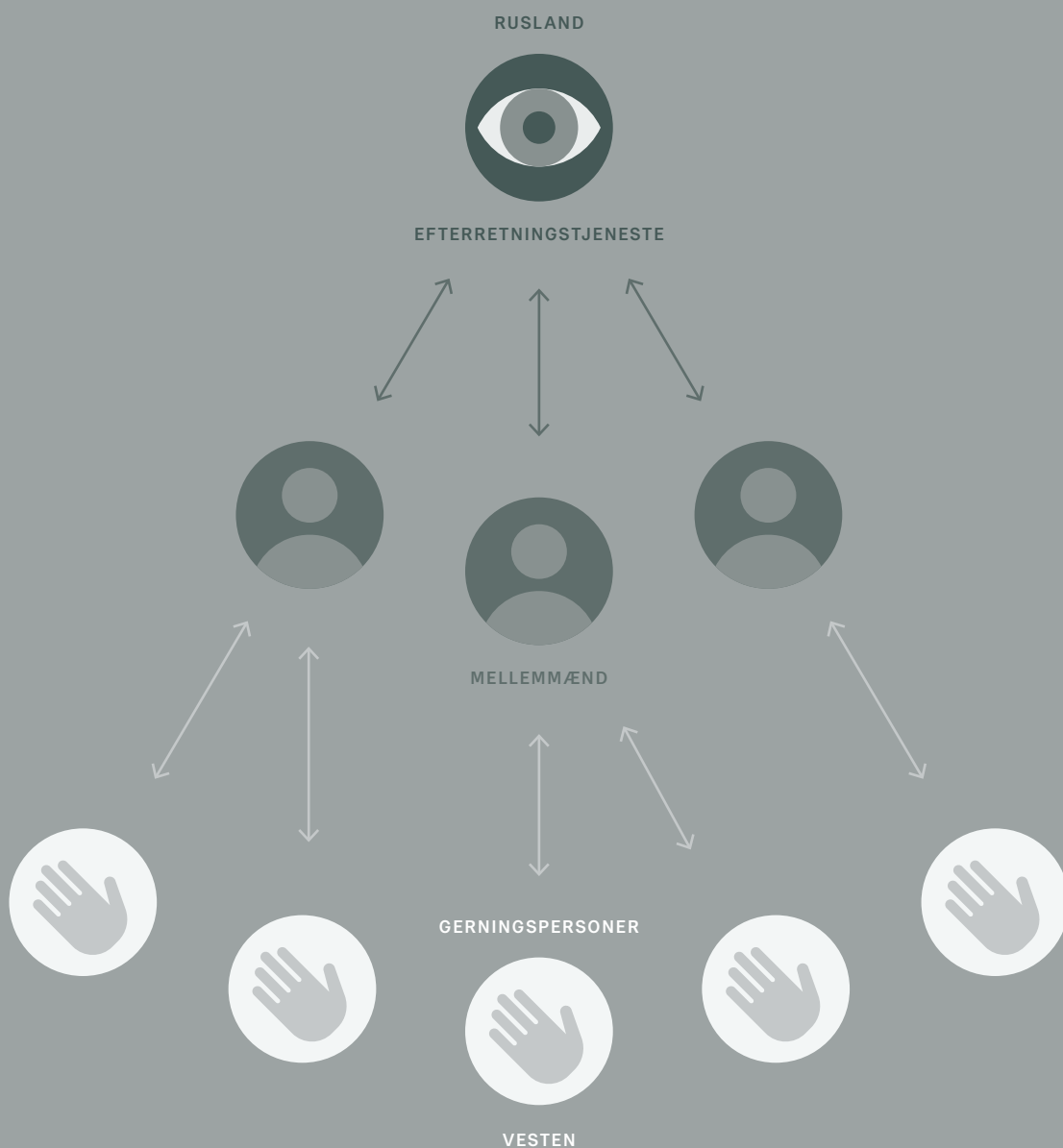
HYBRIDKRIG

Hybridkrig er ikke et juridisk begreb forankret i folkeretten. FE bruger betegnelsen 'hybridkrig' til at beskrive et stadie, hvor en stat bruger en kombination af virkemidler, herunder militære, på en meget aggressiv måde til at lægge pres på og underminere en anden stat uden at krydse tærsklen for væbnet konflikt.

En stat kan beslutte at anvende hybrid krigsførelse, hvis den vurderer, at traditionelle diplomatiske midler ikke vil opnå den ønskede effekt, og at en væbnet konflikt samtidig er for risikabel.

RUSSISKE EFTERRETNINGSTJENESTER PLANLÆGGER SABOTAGE I EUROPA

Russiske efterretningstjenester benytter sig bl.a. af mellem-mænd til rekruttering af personer, der mod betaling skal udføre opgaver relateret til spionage og sabotage. Denne proces kan finde sted på sociale medier. Gerningspersonerne er derfor i nogle tilfælde ikke bevidste om, at de arbejder for en russisk efterretningstjeneste.

PÅVIRKNING AF ANDRE LANDES BEFOLKNINGER OG LEDERE KAN UDFØRES PÅ MANGE MÅDER

FALSKE BUDSKABER

Danmark og Grønland blev sandsynligvis ramt af en russisk påvirkningsoperation i starten af 2025. Den drejede sig om et falsk budskab, som blev tillagt en dansk folketingspolitiker. Rusland forsøgte at udnytte den offentlige debat om forholdet mellem Danmark og Grønland til at skade forholdet mellem Kongeriget Danmark og USA.

BRUG AF PRIVATE AKTØRER

Den russiske stat udliciterer ofte påvirkningskampagner. F.eks. bruger den private virksomheder med ekspertise indenfor informationsteknologi, medier og sociologi til at udvikle og udføre påvirkning på vegne af Rusland.

OPBYGGE RELATIONER

Kina bruger organisationer, der har en tilknytning til kommunistpartiet, til at opbygge relationer til politikere i andre lande, som Kina forsøger at gøre til fortalere for kinesiske interesser.

CYBERANGREB

Stater bruger cyberangreb til påvirkning ved bl.a. at sprede politiske budskaber samtidig med angrebene. Budskaberne bliver ofte delt på sociale medier, men af og til endda indsat direkte på ofrenes skærme.

Fællesnævneren for angrebene har indtil nu været, at angrebene ikke krævede lang tids forberedelse eller særlige tekniske evner. Hackerne har derudover også skrevet om angrebene på sociale medier i et forsøg på at få opmærksomhed. Selv om konsekvenserne indtil videre har været begrænsede, kan denne type angreb potentielt få alvorlige konsekvenser. Det skyldes, at hackerne viser en høj risikovillighed, bl.a. fordi de går efter systemer anvendt i kritisk infrastruktur.

Hackere, der støtter Rusland, har derudover løbende stået bag forstyrrende cyberangreb, der har forsøgt at gøre danske myndigheders og virksomheders hjemmesider utilgængelige. Det er sandsynligt, at nogle af de pro-russiske hackergrupper har forbindelse til den russiske stat.

Militære provokationer

Militære aktiviteter kan også bruges som hybride virkemidler, så længe de holdes under tærsklen for krig.

Russiske militære enheder har således siden 2022 opført sig på en mere truende og aggressiv måde end tidligere. Det omfatter bl.a. hensynsløs sejlads, simulerede angreb mod NATO-landes enheder og jamming af både civile og militære skibes og flys kommunikation og GPS-signaler.

Der er også eksempler på, at Rusland har optrådt meget aggressivt overfor NATO-lande, når de har opereret nær Rusland. Det var eksempelvis tilfældet, da et russisk kampfly affyrede et luft-til-luft-missil mod et britisk indhentningsfly over Sortehavet i september 2022.

Rusland har også gentagne gange krænket NATO-landes luftrum, bl.a. med angrebsdroner og kampfly. Denne type krænkelser er taget markant til i 2025.

Kina bruger militære midler på tilsvarende måder i sit nærområde. Kina optræder bl.a. truende overfor Taiwan og sejler med overlæg ind i filippinske skibe i omstridte områder i Det Sydkinesiske Hav.

Påvirkning

Rusland forsøger løbende at påvirke politiske beslutningsprocesser og den almene meningsdannelse i

CYBERTRUSLEN MOD DANMARK

Styrelsen for Samfundssikkerhed (SAMSIK) vurderer cybertruslen mod Danmark.

SAMSIK vurderer, at truslen fra:

- Cyberspionage er MEGET HØJ
- Cyberkriminalitet er MEGET HØJ
- Cyberaktivisme er HØJ
- Destruktive cyberangreb er MIDDEL
- Cyberterror er INGEN

Trusselsvurderingerne kan findes på SAMSIK's hjemmeside www.samsik.dk

Europa, herunder også i Danmark. Denne påvirkningsvirksomhed foregår konstant og har, siden krigen i Ukraine startede i 2022, især haft til formål at så splid i Europa og svække den vestlige støtte til Ukraine.

Påvirkningsvirksomheden foregår både via platforme på internettet og gennem påvirkningsagenter. Påvirkningsagenter er personer, der arbejder sammen med fremmede efterretningstjenester med henblik på at skabe og udnytte relationer i udlandet i påvirkningsøjemed.

Efter nogle år med meget begrænset kontakt til europæiske politikere, særligt lige efter starten af krigen i Ukraine, er Rusland igen begyndt at invitere politikere til konferencer i landet. Det gør Rusland for at opbygge en relation, som landet senere kan udnytte i sin påvirkningsvirksomhed.

Kina forsøger at påvirke den offentlige opinion i vestlige lande. Kina ønsker på den måde både at blive set i et positivt lys og at påvirke politiske beslutninger i en retning, der er fordelagtig for Kina.

Rusland og Kina retter ofte deres påvirkningsaktiviteter mod unge og kommende magthavere og meningsdannere i andre lande. Kina bruger særligt organisationer, der er knyttet til kommunistpartiet, til at skabe et forhold til politikere, som kan fremme en positiv opfattelse af Kina. Det kan på langt sigt bruges til at påvirke andre landes politik i en retning, der gavner kinesiske interesser.

ARKTIS

**DE SIKKERHEDSPOLITISKE SPÆNDINGER
MELLEM RUSLAND, KINA OG USA HAR
SPREDT SIG TIL ARKTIS**

Rusland, Kina og USA har forskellige interesser i Arktis, men de ønsker alle at spille en større rolle i regionen. USA har øget sin sikkerhedspolitiske interesse for Arktis markant i de seneste år, mens Rusland fortsætter sin oprustning, og Kina fortsat arbejder på at kunne sejle med ubåde og overfladeskibe i regionen. Rusland er fortsat den stærkeste militære magt i Arktis, men opfatter sig som udfordret af Vesten. Rusland vil derfor i stigende grad hævde sine interesser med konfrontatorisk adfærd både politisk og militært. Rusland er presset af bl.a. vestlige sanktioner og vil derfor øge sit arktiske samarbejde med Kina og give Kina større adgang til sine arktiske besiddelser.

To kinesiske forskningsskibe under Kinas 15. Arktisekspedition i Det Arktiske Ocean i august 2025. Ekspeditionen arbejdede især nord for USA og Canada ca. 1.000 km nordvest for Grønland.
Xinhua/Abaca/Ritzau Scanpix

■ Konkurrencen mellem stormagterne, Rusland, Kina og USA, foregår i stigende grad også i Arktis. Regionen er ikke længere præget af et lavt spændingsniveau, som det var tilfældet inden Ruslands invasion af Ukraine i 2022. Regionens strategiske betydning vokser, i takt med at konflikten mellem Rusland og Vesten forstærkes. USA's udtalte sikkerhedspolitiske fokus på Arktis vil accelerere denne udvikling.

Den øgede stormagtskonkurrence i Arktis har markant forstærket den internationale opmærksomhed på regionen. Det gælder især USA's stigende interesse for Grønland og dets betydning for USA's nationale sikkerhed. Opmærksomheden øger samtidig truslen fra spionage, herunder cyberspionage, og forsøg på påvirkning yderligere mod alle dele af Kongeriget Danmark.

Arktis har stor militærstrategisk betydning, især fordi størstedelen af Ruslands, Kinas og USA's ballistiske missiler vil flyve over Arktis i tilfælde af en storkrig mellem to eller flere af landene.

Rusland har i mere end et årti udbygget sine militære anlæg og moderniseret sine styrker i Arktis. Rusland er fortsat det militært stærkeste land i Arktis, selvom Ruslands krig i Ukraine forsinkes og begrænser Ruslands planer om at opruste i Arktis.

Flertallet af Ruslands atombevæbnede ubåde er placeret på baser i Arktis. Ubådene er afgørende for Ruslands plan om at kunne afskrække USA fra at angribe Rusland, idet de sikrer, at Rusland kan udføre et gengældelsesangreb med atomvåben.

USA's øgede strategiske interesse i Arktis skyldes en højere prioritering af forsvaret af USA's nærområde. Landet har de seneste år skruet op for sine militære aktiviteter og afholder øvelser sammen med allierede i regionen, herunder Danmark. For USA er Arktis den første og vigtigste varslingslinje i tilfælde af en stormagtskrig mod Rusland eller Kina. Radarerne ved Pituffik Space Base skal hjælpe med til at opdage fjendtlige missiler på vej mod det amerikanske fastland.

USA's vurdering af omfanget og karakteren af fremtidig kinesisk militær aktivitet i Arktis er en vigtig faktor for USA's engagement i regionen. USA vil se alvorligt på kinesisk militær aktivitet i Arktis, særligt nær USA's territorie. Kina er USA's største sikkerhedspolitiske konkurrent, og det vil være vigtigt for USA at forsøge at afskrække Kina fra at sende militære skibe og fly til Arktis.

Rusland prioriterer stadig Arktis højt

Rusland har vidtgående planer for hele sit arktiske område – både militært og civilt. Hverken krigen i Ukraine eller USA's øgede fokus på Grønland og Arktis har ændret på landets langsigtede interesser og mål i regionen. Ruslands oprustningsplaner skal sikre, at landet kan fastholde sin regionale militære overlegenhed. Rusland ønsker især kontrol over adgangsvejene til russisk Arktis. Rusland planlægger derfor stadig at styrke sine militære kapaciteter i Arktis ved at opruste sine landstyrker i det nordvestlige Rusland, styrke Nordflåden og fortsætte modernisering og udbygning af militær infrastruktur i hele sit arktiske område. Rusland begrænser allerede retten til sejlads i nogle farvande nord for Rusland mere end international havret tillader, og landet vil muligvis stramme reglerne yderligere. Desuden ønsker Rusland at udnytte de omfattende naturressourcer, der befinder sig i landets arktiske område.

Ruslands mulighed for opnå sine mål afhænger i meget høj grad af, hvordan krigen i Ukraine udvikler sig. Krigen slider på landets militære og økonomiske ressourcer. Rusland er samtidig afhængigt af udenlandske investeringer og import af specialiserede og ofte sanktionsbelagte komponenter, der i vid udstrækning indkøbes via tredjelande.

Rusland står dog overfor en række andre udfordringer udover begrænsede økonomiske ressourcer. Særligt den øgede vestlige militære aktivitet i Arktis, Finlands og Sveriges medlemskab af NATO og de vestlige arktiske landes planer om at opruste vil gøre det sværere for Rusland at fastholde sin regionale overlegenhed.

MULIGE RUTER FOR LANGTRÆKKENDE MISSILER I TILFÆLDE AF KRIG

Den korteste vej mellem Nordamerika og Rusland går over Nordpolen.
Kortet viser mulige ruter for missiler affyret fra Rusland mod USA.

Selvom Rusland har sendt meget af det personel og materiel, der hørte hjemme i Arktis, til krigen i Ukraine, er landets vigtigste kapaciteter i Arktis i det store hele intakte. Eksempelvis råder Nordflåden stadig over overfladeskibe, angrebsubåde og atombevæbnede ubåde. Selvom størstedelen af de russiske flystyrker er indsat i krigen, kan Rusland hurtigt flytte kamp- og bombefly til sine baser i Arktis. Herfra kan Rusland med kort varsel angribe vestlige mål i store dele af Arktis og i Nordatlanten.

Rusland har gode forudsætninger for at være militært til stede i Arktis. Det skyldes særligt den civile infrastruktur, som er bygget til at understøtte økonomiske projekter, og de militære installationer, som Rusland gennem det seneste årti har udbygget. Det omfatter faste baser langs kysten og baser på øer nord for Rusland, som giver landet en fremskudt forsvarslinje i Det Arktiske Ocean.

Rusland råder også over et meget stort antal civile isbrydere, som i tilfælde af krise eller krig kan øge den russiske flådes bevægelsesfrihed. Flere af isbryderne kan sandsynligvis også udrustes med missilsystemer, der både kan angribe skibe og mål på land.

Ruslands ønske om kontrol i Arktis bunder i en russisk opfattelse af, at landets nordlige flanke er sårbar. Rusland frygter, at landet ikke kan forsvare sig mod et angreb fra nord, og Rusland er af den overbevisning, at truslen stiger, i takt med at Vesten øger sine kapaciteter, og at vigende isdække gør Ruslands nordkyst mere åben. Rusland mener ikke, at landets nuværende arktiske kapaciteter er tilstrækkelige til at opnå den ønskede kontrol i Arktis. Oprustningen i Arktis har derfor høj prioritet. Som eksempel på dette tilgik Ruslands nyeste atombevæbnede ubåd Nordflåden i juli 2025. Det er dog usandsynligt, at Rusland, så længe krigen i Ukraine fortsætter, vil kunne indfri alle sine arktiske oprustnings- og moderniseringsplaner i løbet af de næste tre til fem år.

Nordatlanten spiller en afgørende rolle for Rusland

For Rusland udgør farvandene mellem Grønland, Island, Færøerne og Storbritannien, det såkaldte GIUK-gab, den vigtigste adgangsvej til og fra Arktis. GIUK-gabet spiller derfor en nøglerolle for Rusland i tilfælde af en væbnet konflikt med NATO.

Under en sådan konflikt vil Rusland forsøge at angribe forsyningslinjerne mellem USA og Europa ved hjælp af angrebsubåde, der bl.a. skal kunne sejle gennem GIUK-gabet uden at blive opdaget. Samtidig ønsker Rusland at kunne opdage NATO-ubåde, der sejler gennem gabet.

Rusland overvåger derfor systematisk NATO-aktiviteter og kortlægger alle farvandene i GIUK-gabet. Det foregår med både militære og civile skibe, bl.a. fiske-skibe, og andre midler som f.eks. fly og satellitter. Rusland bruger disse oplysninger til at opdatere sine planer for militære operationer i området. Rusland ønsker i optakten til og under en væbnet konflikt med NATO at hæmme bevægelsesfriheden for NATO's overfladeskibe og sabotere eller angribe kritisk under-søisk infrastruktur.

Patruljeflyvning

I sommeren 2024 gennemførte Rusland og Kina for første gang en fælles patruljeflyvning med strategiske bombefly nord for Beringstrædet.

Kystvagt

Ifølge den kinesiske kystvagt gennemførte et russisk og et kinesisk kystvagtskib i efteråret 2024 en fælles sejlads i Det Arktiske Ocean.

Forskningsskibe

I 2025 var fire isbrydere og et forskningsskib på togt i Arktis. Det er det største antal nogensinde. Skibene indsamler data til bl.a. at understøtte Kinas ambition om at kunne sejle med både overfladeskibe og ubåde i Arktis.

Den mest anvendte sejlroute nord om Rusland

RUSLAND

N
+

GRØNLAND

KINA FORBEREDER AT VÆRE MILITÆRT TIL STEDE I ARKTIS

Kina sejler med isbrydere og forskningsskibe i Arktis og har sammen med Rusland øvet sig i at patruljere i regionen. Formålet er at blive i stand til at operere militært i Arktis på egen hånd. Kinas aktiviteter foregår overvejende i den del af Det Arktiske Ocean, der ligger nord for Beringstrædet op mod Nordpolen.

FÆRØERNE

STORBRITANNIEN

Kina ser Arktis i en global sammenhæng

Kinas arktiske ambitioner på det militære område er knyttet til landets strategiske konkurrence med USA. Kina er endnu ikke militært til stede i Arktis, men landet har en ambition om i løbet af fem til ti år selvstændigt at kunne sejle med militære overfladeskibe og ubåde. Endemålet for Kina er at kunne sejle med missilubåde under iskapen for at opnå samme evne som Rusland og USA til at gengælde angreb med atomvåben.

Kina har med sine forskningsisbrydere fået adgang til Det Arktiske Ocean. Hvert år gennemfører landet ekspeditioner i Arktis og indsamler data til bl.a. at understøtte Kinas ambition om at kunne sejle med både overfladeskibe og ubåde i Arktis.

Kina udbygger hastigt sin flåde af isbrydere, og i 2024 havde Kina for første gang tre isbrydere i Arktis samtidig. I 2025 var fire isbrydere og et forskningsskib på togt i Arktis. De seneste år har deres aktivitet været fokuseret på havområdet nord for Beringstrædet.

Kina har også langsigtede økonomiske interesser i Arktis, og landet ønsker adgang til søruter og naturressourcer i regionen. Fri adgang til arktiske søruter skal mindske Kinas afhængighed af ruter via bl.a. Suezkanalen og Malaccastrædet. Hvis sådanne ruter blokeres f.eks. i en krisesituation, vil det få store konsekvenser for kinesisk økonomi. Adgang til naturressourcer i Arktis skal medvirke til, at Kina kan importere energi og mineraler fra flere forskellige steder i verden.

I Grønland har kinesiske virksomheders interesse i investeringer ikke ført til reelle resultater. Kinas langsigtede interesser i Arktis indbefatter dog også Grønland, og Kina vil fortsat have interesse i særligt forskningsmæssigt, men også kommercielt samarbejde med Grønland.

Rusland og Kina vil samarbejde tættere i Arktis – muligvis også militært

Samarbejdet mellem Rusland og Kina i Arktis vil blive tættere og bredere de næste år, på trods af at de to lande har modsatrettede interesser i Arktis. Rusland ønsker som udgangspunkt, at det kun er arktiske lande, der skal have indflydelse og må være militært til stede i Arktis, f.eks. med skibe og fly. Rusland er derfor ikke interesseret i, at Kina bliver i stand til at være militært til stede i Arktis.

Rusland er imidlertid i en stærkt svækket forhandlingsposition i forhold til Kina. Derfor ser Rusland sig nødsaget til at give Kina øget indflydelse i og adgang til Arktis. Rusland er underlagt hårde sanktioner, der gør det vanskeligt for landet at udnytte det økonomiske potentiale, som ligger i de store forekomster af olie, gas og mineraler, der findes i russisk Arktis. Rusland har brug for udenlandsk teknologi, knowhow og finansiering – både for at vedligeholde eksisterende projekter og udvikle nye. Ruslands eksport af arktiske naturressourcer vil sandsynligvis blive vigtigere, efterhånden som sanktioner og krigen i Ukraine svækker den russiske økonomi.

Kina vil udnytte sin styrkede position overfor Rusland til at sikre billige naturressourcer og friere adgang til sejlruten nord for Rusland. Kina har i de seneste år haft svært ved at etablere nye kommercielle projekter eller nye forskningsinitiativer i de vestlige arktiske lande. Den amerikanske opmærksomhed på regionen vil kun forstærke Kinas vanskeligheder. Derved vil Rusland i stigende grad også blive Kinas vigtigste indgang til Arktis.

Kina vil også søge adgang til russisk viden og erfaring om Arktis som militært operationsområde. Rusland har et teknologisk og erfaringsmæssigt forspring i forhold til Kina, særligt når det drejer sig om at sejle med missilubåde under isen i Arktis og bygge atomdrevne isbrydere. Det er muligt, at de to lande vil gennemføre fælles øvelser i russisk Arktis i 2026. Fælles øvelser i og udenfor Arktis vil for begge lande også være strategisk signalgivning til USA og Vesten. Ruslands vilje til at gennemføre fælles øvelser med Kina i Arktis vil derfor også afhænge af forholdet mellem Rusland og USA.

Hvis Rusland og USA normaliserer dele af deres bilaterale forhold, kan det få indflydelse på Ruslands samarbejde med Kina i Arktis. Eksempelvis kan amerikanske investeringer i russiske energiprojekter i Arktis og lignende gøre Ruslands afhængighed af Kina mindre. Derved kan Rusland muligvis blive mere tilbageholdende med at give Kina øget adgang til russisk Arktis.

Rusland vil lægge en hårdere kurs i Arktis

Rusland forventer, at Vesten vil udnytte, at Rusland er optaget af krigen i Ukraine til at svække russisk kontrol nord for landet. Derfor prioriterer Rusland fortsat at patruljere med skibe og fly i alle dele af russisk Arktis og i Det Arktiske Ocean.

Rusland vil forsøge at afskrække Vesten fra at være militært til stede nær sit arktiske territorie. Rusland vil derfor reagere på øget amerikansk og vestlig tilstedeværelse i Arktis ved at forsøge at demonstrere styrke – også på nye måder. Rusland vil sandsynligvis i stigende grad optræde uforudsigeligt og konfrontatorisk. Det kunne være med aggressive reaktioner på vestlige militære øvelser i regionen, såsom farlig sejlads eller simulerede angreb. Rusland vil også kunne genere eller endda tilbageholde vestlige fiskeskibe, der sejler nær russisk Arktis.

Den risikovillighed og adfærd, som Rusland udviser i Østersøen, kan således også komme i spil i Arktis, ligesom den kan fortsætte efter en afslutning på krigen i Ukraine.

Truslen fra Rusland mod Kongeriget Danmark er anderledes i Arktis og Nordatlanten

Den militære trussel fra Rusland mod Kongeriget Danmark vil stige de kommende år, men truslen om et regulært militært angreb fra Rusland mod Grønland og Færøerne adskiller sig fra truslen mod Danmark. Rusland ser med stor sandsynlighed Grønland og Færøerne i en nordamerikansk sammenhæng, og det betyder, at Rusland ikke nødvendigvis vil inddrage Færøerne og Grønland i en europæisk konflikt.

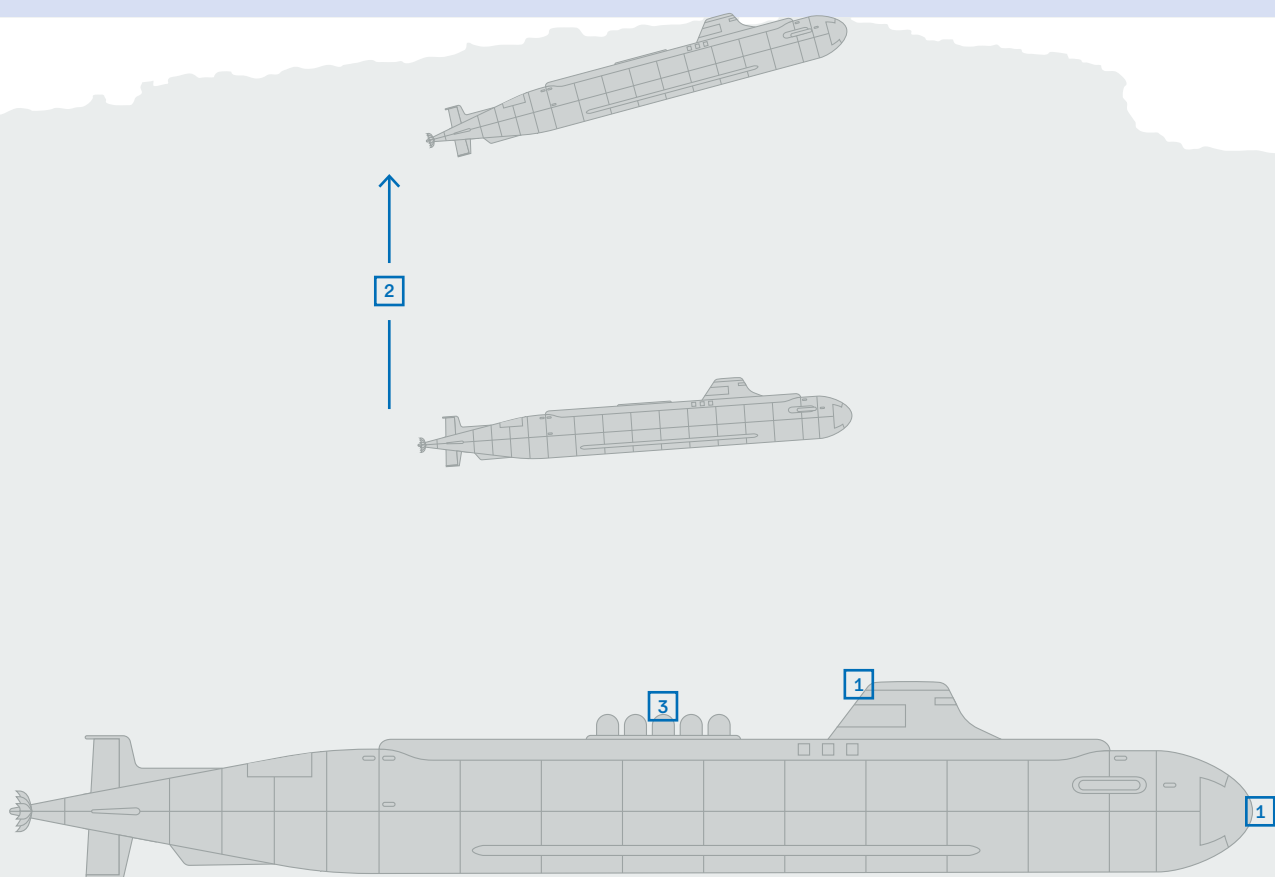
Kongeriget Danmark kan dog blive mødt af en mere aggressiv russisk adfærd i Nordatlanten og Arktis. Den russiske risikovillighed, som er kommet til udtryk i forbindelse med brugen af hybride virkemidler mod vestlige lande, kan også komme til at spille en væsentlig rolle i Arktis. Dertil kommer, at Rusland, på trods af den store geografiske afstand, i perioder er aktiv med ubåde, overfladeskibe og fly nær både Grønland og Færøerne og i hele området mellem dem. Desuden benytter Rusland civile skibe, der sejler i området, til at udføre opgaver såsom overvågning på vegne af den russiske stat.

Rusland vil også i stigende grad se bort fra internationale regler og normer. Det er f.eks. muligt, at Rusland vil hævde suverænitet i områder, som Rusland ifølge international lov ikke har jurisdiktion over. I sin opdaterede maritime doktrin fra 2022 giver Rusland sig selv mulighed for at benytte militær magt i hele det område på den udvidede kontinentsokkel, som landet gør krav på.

Hvis Rusland begynder at håndhæve suverænitet længere nord for Rusland, end de ifølge internationale regler har ret til, medfører det risiko for deciderede væbnede sammenstød med danske eller andre vestlige skibe eller fly.

På trods af sin mere konfrontatoriske adfærd vil Rusland, når landet finder det belejligt, omtale behovet for samarbejde i Arktis. Rusland vil sandsynligvis lægge pres på Kongeriget Danmarks formandskab i Arktisk Råd for at få åbnet for flere aktiviteter med russisk deltagelse. Det er også sandsynligt, at Rusland lejlighedsvis vil kritisere Kongeriget Danmark og andre vestlige arktiske lande for at skade miljøet i Arktis eller krænke oprindelige folks rettigheder. Rusland vil bl.a. argumentere for, at det nuværende begrænsede samarbejde i Arktisk Råd skader regionen.

Rusland tager dog ikke selv hensyn til hverken oprindelige folk eller miljøet i Arktis, når landet forsøger at opnå sine mål i regionen. I 2024 lod Rusland – mod egne regler – en række skibe, bl.a. olietankere, sejle i isfyldte farvande, selvom de ikke var bygget til det. Rusland har i de seneste år også slået hårdt ned på russiske NGO'er, der repræsenterer oprindelige folk i russisk Arktis. ■

KINA ØNSKER AT KUNNE OPERERE MED UBÅDE I ARKTIS

Arktis er et ideelt sted at kunne affyre atommissiler mod mål på hele den nordlige halvkugle, da flyvetiden vil være så kort, at det er sværere at forsvare sig mod dem. Det er en yderligere fordel, at iskapen i Arktis gør det nemt at skjule ubåde. Derfor er evnen til at operere med missilubåde under iskapen i Det Arktiske Ocean en del af både Ruslands og USA's muligheder for at gengælde et atomangreb.

Denne kapacitet ønsker Kina som atommagt også at besidde, og forudsætningen for at opnå den er, at landet bliver i stand til at sejle med missilubåde under havisen i Arktis. Kina ønsker derfor at opbygge evnen til at operere med ubåde i Arktis.

Ubåde kan forstærkes **1**, sådan at de kan bryde op gennem havisen **2**. Alle større ubåde kan desuden udstyres med missiler, der har en rækkevidde på op til 10.000 km, og som kan være bevæbnet med atomspræghoveder **3**.

TEMA: TRUSLEN MOD KRITISK INFRASTRUKTUR

Særligt Rusland, men også andre fremmede stater, udgør en betydelig trussel mod kritisk infrastruktur i Vesten. Hackergrupper, der støtter Rusland, udfører allerede simple destruktive cyberangreb mod bl.a. vestlig kritisk infrastruktur. Desuden har Rusland siden 2023 stået bag en række sabotageaktioner mod mål i Europa.

Potentielt vil fremtidige angreb på kritisk infrastruktur kunne få alvorligere og mere omfattende konsekvenser for samfundsvigtige funktioner såsom transport, elforsyning og internet. Denne trussel kommer i øjeblikket bl.a. til udtryk ved, at fremmede stater forbereder sig på at kunne angribe kritisk infrastruktur. Forberedelserne finder sted både fysisk og digitalt og omfatter mange slags infrastruktur, bl.a. kabler, rørledninger, havne og lufthavne.

Kritisk undersøisk infrastruktur er sårbar

Rusland kortlægger systematisk kritisk infrastruktur i Danmark. Det gælder også kritisk undersøisk infrastruktur i og nær Kongeriget Danmarks farvande. Det gør Rusland sandsynligvis for at identificere potentielle mål for sabotage eller angreb mod kritisk undersøisk infrastruktur, som f.eks. søkabler til el og internet, i tilfælde af en eskalerende konflikt eller krig med NATO. Rusland har evnen til at angribe undersøisk infrastruktur med f.eks. ubåde og undervandsdroner. Disse kapaciteter bliver løbende udviklet og forbedret.

Det er vanskeligt at beskytte undersøisk infrastruktur mod angreb. Det skyldes, at infrastrukturen ofte strækker sig over store havområder, som er vanskelige at overvåge og bevogte. Af samme årsag kan det også være vanskeligt med sikkerhed at afgøre, hvem der står bag et angreb.

Der bliver hvert år ødelagt flere kabler i Østersøen. Antallet af hændelser, der har ødelagt kabler eller anden infrastruktur i Østersøen, har i de sidste par år ligget på samme niveau som det seneste årti. Skader på undersøisk infrastruktur sker jævnligt, uden at det skyldes angreb eller sabotage. Skaderne opstår ofte om vinteren ved uheld med fiskeredskaber og skibssankre på grund af hårdt vejr. Infrastrukturen i de danske farvande og Østersøen er særligt sårbar overfor den slags uheld.

Statslige hackere forbereder at kunne afbryde kritisk infrastruktur

Rusland har evnen til at udføre langt alvorligere destruktive cyberangreb end de simple angreb mod vestlig kritisk infrastruktur, der allerede er sket. Det har Rusland demonstreret flere gange i Ukraine, hvor Ruslands statslige hackere bl.a. har afbrudt kritisk infrastruktur.

Et omfattende destruktivt cyberangreb vil kunne ramme en stor del af Danmark på én gang. Det kunne eksempelvis være et cyberangreb, der afbrød elforsyningen eller internettet i flere timer eller dage i et større område. Det ville potentielt også kunne få følgevirkninger i andre lande, ligesom angreb mod andre lande kan påvirke Danmark.

Det er mindre sandsynligt, at Rusland i den nuværende situation vil udføre denne type cyberangreb mod Danmark. Der har i de seneste par år dog været en stigende interesse fra russiske statslige hackere for dansk kritisk infrastruktur. Det er således sandsynligt, at Rusland allerede forsøger at trænge ind i dansk og vestlig kritisk infrastruktur. Det er sandsynligt, at en del af denne aktivitet har til formål at forberede destruktive cyberangreb mod infrastrukturen, som Rusland kan vælge at udføre på et senere tidspunkt. Truslen kan derfor hurtigt stige.

De russiske statslige hackere er bl.a. interesserede i mål, der har betydning for vigtige funktioner i det danske samfund, og som også vil spille en vigtig rolle i forbindelse med en potentiel konflikt mellem NATO og Rusland.

Selvom Kina har evnen til det, er det usandsynligt, at Kina på nuværende tidspunkt vil udføre destruktive cyberangreb mod kritisk infrastruktur i Kongeriget Danmark. I en tilspidset konflikt, f.eks. mellem Kina og Taiwan, kan det dog ændre sig. I så fald ville Kina sandsynligvis rette cyberangreb mod lande, der efter Kinas vurdering vil støtte Taiwan militært.

Teknologi fra andre lande kan udgøre en sårbarhed

Flere lande giver sikkerheds- og efterretnings tjenester adgang til eller kontrol over digitale produkter. Det gælder eksempelvis Kina.

Disse digitale produkter kan bl.a. omfatte udstyr til almindelige forbrugere, såsom routere, men også komponenter i kritisk infrastruktur, som eksempelvis energi- eller teleinfrastruktur.

Adgangen til eller kontrollen over digitale produkter kan give et land som Kina mulighed for at udnytte sårbarheder i dem. Viden om sårbarheder kan blive misbrugt til bl.a. at hacke udstyr, der er tilkoblet internettet. Formålet kan enten være at udføre cyberspionage eller at ødelægge den kritiske infrastruktur.

INFRASTRUKTUR I ØSTERSØEN

Østersøen er særligt sårbar overfor uheld, hvor skibe trækker et anker gennem havbunden.

- Østersøen er meget trafikeret, så risikoen for ulykker er større end i farvande med færre skibe.
- Østersøen er lavvandet, så et slæbt anker kan nå bunden i det meste af farvandet.
- Der er etableret omfattende undersøisk infrastruktur i Østersøen, så et slæbt anker har stor risiko for at ramme kabler og rørledninger.
- Særligt om vinteren kan vejret i Østersøen være blæsende med store bølger, hvilket øger risikoen for, at et skibs anker utilsigtet falder i vandet.

■ Undersøiske kabler til telekommunikation

Kilde: submarinecablemap.com

KINA

KINA FORBEREDER SIG PÅ
KONFRONTATIONER MED VESTEN

Kina ønsker bl.a. at spille en dominerende rolle i Asien og at gennemtvunge en genforening med Taiwan. Begge dele kræver, at Kina står stærkere overfor især USA. Derfor ruster Kina op og styrker partnerskabet med Rusland og forholdet til andre ikke-vestlige lande. Samtidig arbejder Kina på at gøre sin økonomiske og teknologiske udvikling uafhængig af vestlige lande. Generelt forbereder Kina sig på en skærpet konflikt med Vesten.

Militærparade i Beijing i september 2025.
Imago/Ritzau Scanpix

■ Kina ønsker at være den dominerende magt i Asien og en førende global stormagt. For at opnå det mål lægger Kina bl.a. politisk, økonomisk og militært pres på nabolande, moderniserer sit militær og overfører viden og teknologi fra andre lande.

Kina ser USA som en modstander, der forsøger at bremse dets udvikling og forhindre landet i at blive en førende global stormagt. Derfor forbereder Kina sig på at kunne klare sig igennem konflikter, bl.a. ved at ruste op og gøre sin økonomiske og teknologiske udvikling mere uafhængig af Vesten.

Risikoen for en konflikt om Taiwan stiger

Kina ser Taiwan som en ubestridelig del af Kina, som det er nødt til at have kontrol over, hvis Kina skal indfri sin ambition om at blive en førende global stormagt. Kontrol over Taiwan vil desuden give Kina uhindret adgang til det vestlige Stillehav i tilfælde af en konflikt med USA. Derfor er det et af de vigtigste mål for Kinas Kommunistiske Parti og præsident Xi Jinping, at Taiwan skal genforenes med Kina. Det mål vil de sandsynligvis forfølge med tålmodighed.

Kina presser Taiwan på forskellige måder i et forsøg på at gennemtvinge en genforening med midler under tærsklen for krig. Kina optræder truende overfor Taiwan, ikke mindst med sit militær. Der er næsten dagligt kinesiske krigsskibe og fly til stede omkring Taiwan. Siden 2022 har Kina også afholdt meget store øvelser, hvor militæret har øvet blokader og bombardementer. Øvelserne kan være svære at skelne fra forberedelser til egentlige krigshandlinger. Kina træner også jævnligt landsætning af soldater på udvalgte strande langs sine kyster.

Kina bruger også påvirkningskampagner og spionage, herunder cyberspionage, mod Taiwan. Kina forsøger desuden at isolere Taiwan diplomatisk. Kina lægger eksempelvis pres på andre lande, for at få dem til at lade være med at modtage taiwanske politikere som gæster eller fremstille Taiwan som et selvstændigt land. Vestlige lande kan også blive udsat for kinesisk påvirkning og spionage som led i Kinas pres mod Taiwan og forberedelse på en eventuel konflikt.

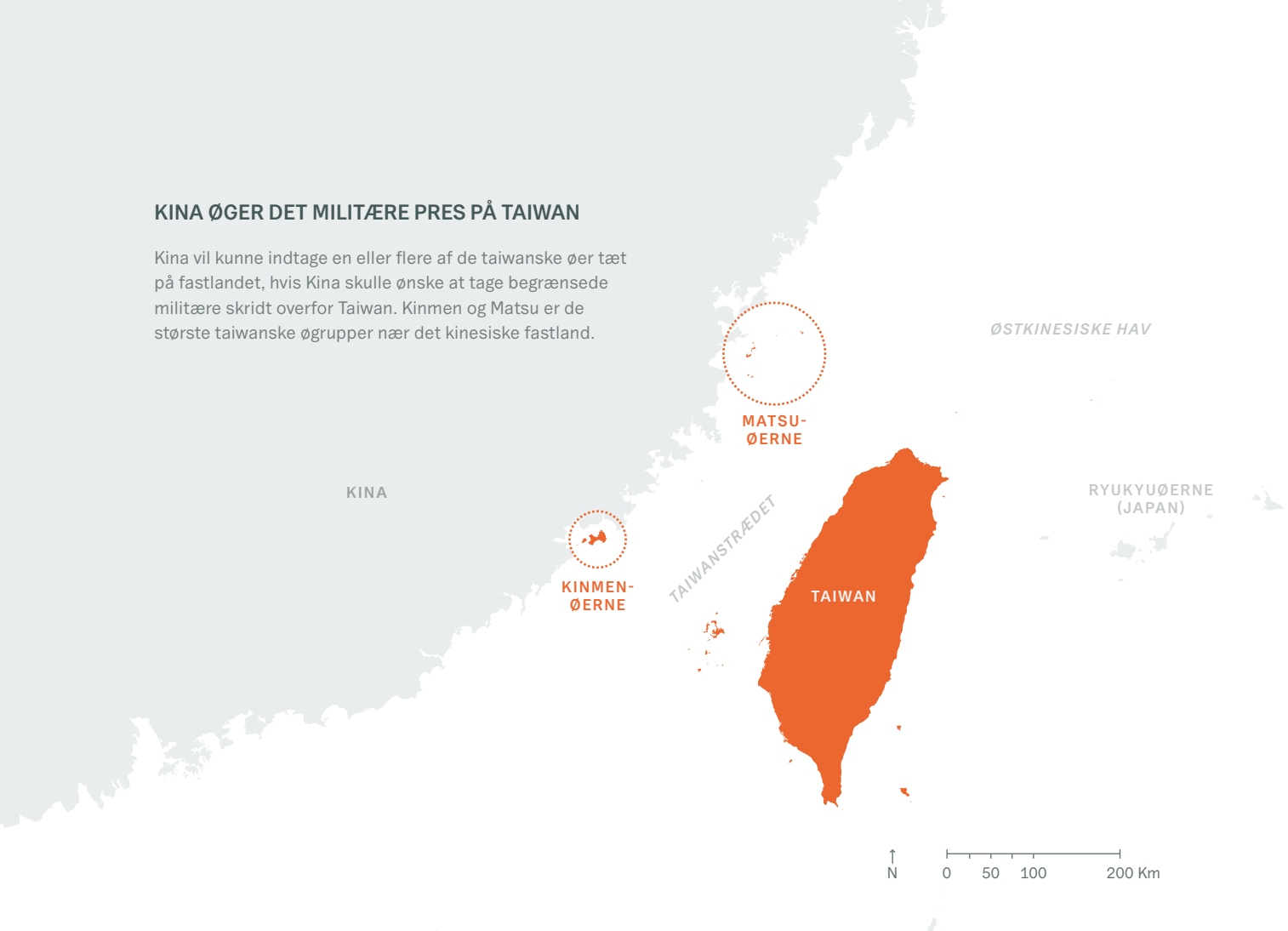
Kina foretrækker at opnå en fredelig genforening. Kinas militære øvelser sammenholdt med den hurtige oprustning, som Kina gennemfører, betyder dog, at risikoen for en krig om Taiwan gradvist stiger. Xi Jinping har sat 2027 som frist for, hvornår Kinas militær skal være klar til at kunne indtage Taiwan, og det er sandsynligt, at militæret kan nå målet. 2027-målet er sat for at fremme militær modernisering og er ikke et udtryk for, at Kina har taget en beslutning om at indlede en krig.

Kina foretrækker at opnå en fredelig genforening. Kinas militære øvelser sammenholdt med den hurtige oprustning, som Kina gennemfører, betyder dog, at risikoen for en krig om Taiwan gradvist stiger.

KINA ØGER DET MILITÆRE PRES PÅ TAIWAN

Kina vil kunne indtage en eller flere af de taiwanske øer tæt på fastlandet, hvis Kina skulle ønske at tage begrænsede militære skridt overfor Taiwan. Kinmen og Matsu er de største taiwanske øgrupper nær det kinesiske fastland.

Det er usandsynligt, at Kina på nuværende tidspunkt har de nødvendige kapaciteter til at gennemføre en vellykket invasion. Hvis Kina alligevel vælger at invadere Taiwan, f.eks. i tilfælde af at Taiwan erklærer selvstændighed, kan det ske med meget kort varsel.

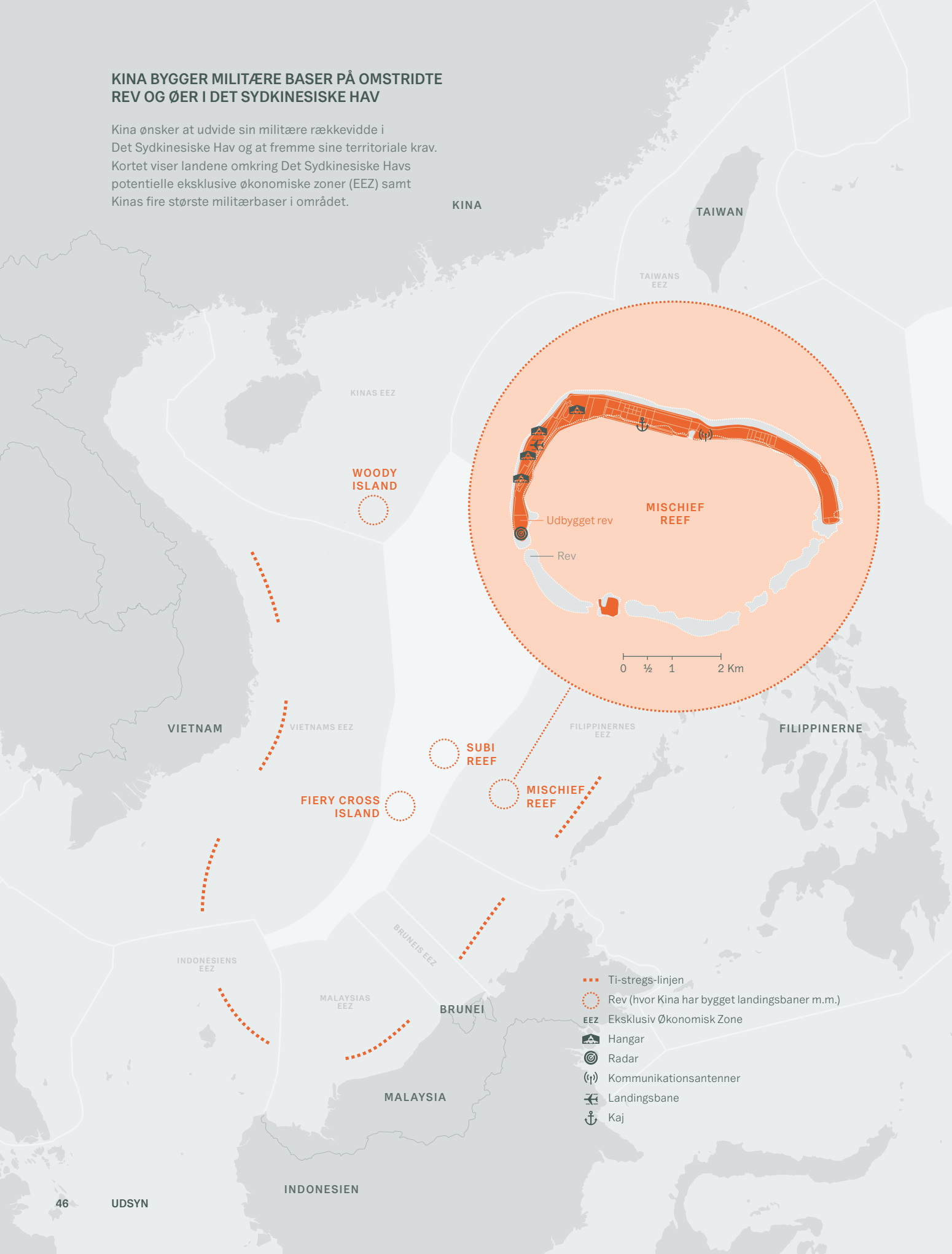
Kina kan også vælge andre militære skridt, f.eks. en blokade eller et bombardement, der skal presse Taiwan til overgivelse. Endelig kan Kina vælge mindre omfattende militære handlinger som f.eks. at indtage en eller flere af de mindre taiwanske øer nær Kinas fastland. Det kunne Kina gøre for at signalere, at Taiwan ikke kan forsvare sit territorium, og for at rykke grænsen for, hvad Kina kan gøre, uden at USA involverer sig militært.

Risikoen for et kinesisk angreb på Taiwan afhænger ikke kun af Kinas forberedelser og hensigter, men også af hvad Taiwan, USA og allierede gør. Risikoen stiger, hvis USA og dets allierede signalerer, at de ikke vil involvere sig i en krig eller indføre sanktioner. I en situation, hvor der er splittelse i Vesten, bl.a. på det handelspolitiske område, kan det være vanskeligt at blive enige om sanktioner mod Kina. Hvis Taiwan erklærer sig selvstændig, stiger risikoen for et kinesisk angreb også betydeligt.

En krig om Taiwan vil grundlæggende forandre Danmarks og resten af Europas sikkerhedspolitiske vilkår. Det skyldes bl.a., at USA's muligheder for at bidrage til Europas sikkerhed vil blive mindre, især hvis USA vælger at træde ind i krigen og forsvare Taiwan.

KINA BYGGER MILITÆRE BASER PÅ OMSTRIDTE REV OG ØER I DET SYDKINESISKE HAV

Kina ønsker at udvide sin militære rækkevidde i Det Sydkinesiske Hav og at fremme sine territoriale krav. Kortet viser landene omkring Det Sydkinesiske Havs potentielle eksklusive økonomiske zoner (EEZ) samt Kinas fire største militærbaser i området.

En militær konflikt om Taiwan, der involverer USA, vil med stor sandsynlighed føre til en global økonomisk krise. Det skyldes både Kinas afgørende rolle i den globale økonomi og Taiwans helt centrale rolle i produktionen af avancerede computerchips. Disse chips bliver bl.a. anvendt til at opbygge datacentre til kunstig intelligens og vestlige militære kapaciteter.

Kina moderniserer og udbygger sit militær

Kina har siden årtusindskiftet moderniseret og kraftigt udbygget sit militær for at kunne indfri sin ambition om at spille en dominerende rolle i Asien og blive en global stormagt. Desuden skal det gøre Kina i stand til at udfordre USA og vinde en krig om Taiwan. Kinas øgede militære styrke har også til formål at afskrække andre lande, særligt USA, fra at involvere sig.

Det officielle kinesiske forsvarsbudget er det næststørste forsvarsbudget i verden, kun overgået af USA's. Det reelle forsvarsbudget er sandsynligvis betydeligt højere, fordi penge fra andre budgetter end det militære bliver brugt på militært udstyr. Selvom det kinesiske forsvarsbudget kun er næsten en tredjedel af det amerikanske, får Kina hvert år tre gange så mange nye krigsskibe og bygger flere moderne kampfly end USA. Det koster generelt mindre for Kina at producere militært materiel, end det gør for USA.

Siden årtusindskiftet er både raketstyrkerne, flåden og luftvåbnet blevet større. Kina har nu verdens største flåde målt på antallet af krigsskibe, når støtteskibe ikke regnes med. Kina opruster især med skibe og missiler, der vil gøre landet i stand til at kæmpe en krig mod USA og dets allierede om sø- og luftherredømmet i det vestlige Stillehav. Det skal afskrække USA fra at engagere sig i et forsvar af Taiwan eller forhindre de amerikanske styrker i at nå frem.

I det vestlige Stillehav er Kinas militær allerede omtrent lige så stærkt som USA's. I en krig om Taiwan kan Kina dog risikere ikke kun at stå overfor Taiwan og USA, men også USA's allierede i regionen, særligt Japan, som er blandt verdens stærkeste militærmagter.

Kinas flåde og luftvåben bliver fortsat større, og deres materiel er generelt nyere end det, Taiwan, USA og Japan har. Det vil være meget vanskeligt for USA at opbygge sit militær med samme hastighed som Kina, bl.a. fordi en del af det ældre materiel, som USA og dets allierede har, vil blive taget ud af drift i de kommende år. Derfor er det meget sandsynligt, at styrkeforholdet i de næste 10 år fortsat vil rykke i Kinas favør.

Kina sender enkelte orlogsskibe på operationer, f.eks. mod pirateri i Adenbugten, og øvelser langt fra det kinesiske fastland. I februar og april 2025 afholdt Kinas flåde f.eks. øvelser i nærheden af Australien og New Zealand. I takt med at Kinas militære styrke vokser, vil landets militær også spille en større rolle globalt.

Kina optræder aggressivt i Det Sydkinesiske Hav

Kina gør krav på store dele af Det Sydkinesiske Hav med den såkaldte ti-stregs-linje. Kravene strider mod de internationalt anerkendte havgrænser og overlapper med bl.a. Filippinerne og Vietnams krav. Kina bygger militære anlæg på rev i havet for at udvide sin militære rækkevidde i området og for at fremme sine territoriale krav.

Kina bruger hårdhændede metoder for at forhindre Filippinerne i at sejle, udvinde ressourcer eller bygge militære anlæg i de omstridte områder. Her sejler Kina med overlæg ind i filippinske skibe og bruger vandkanoner og fysiske blokader med net.

Kinas adfærd i Det Sydkinesiske Hav øger risikoen for ulykker og misforståelser, der kan lede til en konflikt. En større væbnet konflikt vil få konsekvenser for verdensøkonomien. Det skyldes, at store dele af verdenshandlen passerer gennem farvandet.

Kina vil reducere vestlig indflydelse og være et alternativ til USA

Kina ønsker at indtage en dominerende rolle i Asien og en ledende rolle i verden. Til det formål udnytter landet den nuværende situation, hvor ikke kun Kina selv, men også Rusland og USA i højere grad presser andre lande med deres politiske, økonomiske og militære magt. Kina forstærker dermed denne udvikling yderligere.

Kina arbejder målrettet på at gøre den vestlige indflydelse på international politik mindre og på at positionere sig som et alternativ til USA. Det gør Kina bl.a. ved at påvirke etablerede internationale organisationer som FN. Kina forsøger løbende at få sine synspunkter indarbejdet i organisationernes politikker og sprogbrug, bl.a. ved konsekvent at fremstille menneskerettigheder som noget, der ikke er universelt, men derimod varierer fra land til land. Kina satser også på at udvikle og præge nye internationale organisationer, hvor Kina har en ledende rolle, som f.eks. Shanghai Cooperation Organisation og BRIKS, der er et samarbejde mellem Brasilien, Rusland, Indien, Kina og Sydafrika samt en række andre ikke-vestlige lande.

Kina ser fortsat Rusland som sin vigtigste partner i konkurrencen med USA. Derfor styrker Kina samarbejdet på trods af vestlig kritik og sanktioner mod kinesiske virksomheder, der bryder sanktioner mod Rusland. Samhandlen mellem de to lande er vokset betydeligt siden Ruslands invasion af Ukraine.

For at gøre sin økonomi mere robust og stå stærkere overfor Vesten, satser Kina også på mere samarbejde og handel med ikke-vestlige lande i Asien, Afrika, Latinamerika og Oceanien. Det skal sikre Kina alternativer til samarbejde og handel med vestlige lande. I 2024 var Kinas samhandel med ikke-vestlige lande steget til mere end halvdelen af Kinas samlede eksport og import. En del af denne stigning skyldes dog ændrede handelsmønstre, hvor eksport fra Kina til vestlige lande sker via ikke-vestlige lande.

Kina vil være økonomisk og teknologisk uafhængigt

Kina forbereder sig på potentielle konflikter, især med USA. Derfor har sikkerhedspolitik i de seneste år fået større indflydelse på Kinas økonomiske beslutninger. Kina forsøger at gøre sig mere uafhængigt af vestlige lande, bl.a. ved at investere i sin egen teknologiske udvikling. Selvom Kina har gjort store fremskridt, har kinesiske virksomheder og forskningsinstitutioner fortsat brug for at samarbejde med vestlige partnere.

Samtidig forsøger Kina at gøre andre lande mere afhængige af Kina, bl.a. på områder som sjældne jordarter, batteriteknologi og solceller. Det gør Kina især for at øge sin indflydelse på andre lande, men også for at det skal være svært for andre lande at pålægge Kina sanktioner og afbryde samhandlen. Afhængigheden af kinesisk teknologi kan gøre vestlige landes militære opbygning vanskelig.

Teknologi er afgørende for Kinas økonomiske udvikling og prioriteres meget højt i landets udviklingsplaner. Kina satser på særligt vigtige teknologier som kvanteteknologi, kunstig intelligens og bioteknologi. Det vil både give Kina militære fordele og udfordre vestlige økonomiske styrkepositioner.

Flere af Kinas prioriteter indenfor disse særligt vigtige teknologier kan få betydning i tilfælde af en konflikt med Vesten. Det gælder f.eks. kunstig intelligens, der bl.a. kan bruges til krigsførelse med droner, og kvanteteknologi, der har potentiale til at bryde eksisterende metoder til kryptering.

Kina bruger mange ressourcer på at opnå sine mål om at blive førende indenfor de prioriterede teknologier. Det afspejler sig også i landets programmer for systematisk at overføre teknologi og viden fra vestlige lande. Overførslen foregår både med lovlige og ulovlige midler i stor skala. På trods af at Kina er førende på en række teknologiske områder, fortsætter landet således med at spionere for at stjæle teknologi fra lande som Danmark.

Kinas omfattende indsats for at overføre viden udgør den største trussel mod dansk forskning, innovation og teknologi.

KINA BRUGER MANGE RESSOURCER PÅ AT OVERFØRE TEKNOLOGI FRA VESTEN

Kina involverer mange forskellige organisationer og enkeltpersoner i at planlægge og udføre teknologioverførsel.

1 Partiorganer, statslige organisationer, universiteter og virksomheder i Kina **afdækker behov** for teknologioverførsel og udvikling på videnskabs- og teknologiområdet.

2 Disse aktiverer herefter aktører i **udlandet** for at overføre teknologi og viden til Kina. Det kan være kinesiske selskaber, hackergrupper, organisationer for kinesere i udlandet, investorer og efterretningstjenester.

3 Aktørerne **kortlægger oversøiske ressourcer** på videnskabs- og teknologiområdet for at tiltrække specialister og rekruttere kilder, investere i selskaber eller kompromittere virksomheders IT-struktur.

4 Aktørerne hjælper specialister og selskaber med at **etablere sig i Kina** gennem statslige talentprogrammer, forskningsaftaler og joint ventures med kinesiske selskaber. Hackergrupper og efterretningstjenester stjæler viden og teknologi fra vestlige virksomheder og forskningsinstitutioner.

CIVILE KINESISKE UNIVERSITETER BIDRAGER TIL KINAS MILITÆRE OPBYGNING

Kinas militær arbejder sammen med civile universiteter for at udvikle teknologier til militært brug. Det sker som led i strategi for militær-civil fusion. Det betyder, at forskningssamarbejde med Kina i nogle tilfælde bidrager til landets militærteknologiske udvikling.

En stor del af Kinas universiteter er forpligtet til at samarbejde med militæret. Det gælder også førende kinesiske forskningsinstitutioner som Beijing Universitet, Tsinghua Universitet og Chinese Academy of Sciences. Disse og andre civile forskningsinstitutioner samarbejder med militære forskningsenheder indenfor så forskellige emner som polarforskning, kunstig intelligens, kvanteteknologier og skibsbygning.

Kina er langt fremme med flere kvanteteknologier

Kvanteteknologier er nye og avancerede teknologier, der udnytter principperne fra kvantefysikken. Teknologierne er stadig under udvikling. Men de kan i fremtiden åbne for nye muligheder for sikker kommunikation, præcise målinger og særlige beregningsopgaver, der langt overstiger kapaciteten for traditionelle computere.

Kvanteteknologierne kan anvendes både civilt og militært. Teknologierne vil give både store økonomiske og militære fordele til de lande, der råder over dem.

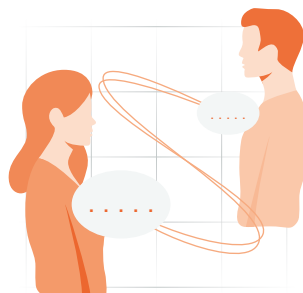
Udviklingen på kvanteområdet foregår i dag som et kapløb, hvor Kina er den største konkurrent til USA og andre vestlige lande. Kina satser stort på udvikling af kvanteteknologier og er i dag førende indenfor bl.a. kvantekommunikation. Vestlige lande er blevet opmærksomme på de sikkerhedsmæssige udfordringer ved samarbejdet med Kina om kvanteteknologi, og flere lande er begyndt at tage deres forholdsregler. De har bl.a. begrænset Kinas adgang til akademisk samarbejde, indkøb af kritiske komponenter og mulighed for at investere i vestlige teknologivirksomheder.

Kvanteteknologi kan forbedre en række eksisterende militære teknologier, bl.a. til at opdage ubåde og navigere i områder, hvor GPS-signaler er blokeret. Kvanteteknologi kan også beskytte mod aflytning og gøre sikker kommunikation mulig. Hvis disse teknologier udvikles effektivt, kan de bidrage til en militærstrategisk fordel overfor en modstander, der ikke har samme kapacitet.

Kina arbejder på at udvikle kvantecomputere, der kan bryde eksisterende kryptering. Det kan give Kina adgang til at læse hemmeligholdt data og kommunikation. Det kan være myndigheders kommunikation eller anden information, der kræver beskyttelse. Det er sandsynligt, at Kina allerede nu indsamler krypteret data fra andre lande med henblik på at bryde krypteringen senere.

En anden udfordring er, at Kina vil kunne forfalske digitale underskrifter. Det vil gøre det muligt at bryde ind i sikre systemer og få adgang til sensitiv information. Kina vil også kunne kommunikere, så det ser ud som om, at en dansk myndighed står bag. I praksis vil det være umuligt at se forskel på falsk og ægte kommunikation. Der vil sandsynligvis opstå global

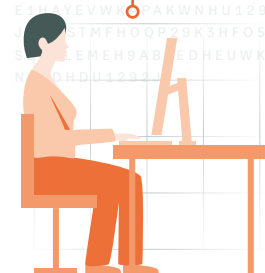
TRUSLEN FRA KVANTECOMPUTERE MOD SIKKER KOMMUNIKATION

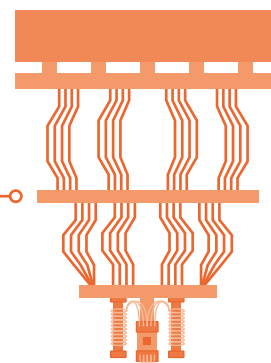
A vil sende en besked til B. A ved, at kun B kan læse beskeden, og B ved, at kun A kan have sendt den. Begge parter har tillid til, at kommunikationen er privat og ægte.

En fremmed magt er interesseret i, hvad A og B kommunikerer om. Den fremmede magt indsamler beskederne, men kan ikke læse dem, da de er krypterede. Den fremmede magt nøjes derfor med at gemme beskederne.

1HF057SBATLEMEH9ABEEH
18DNS2U9V10P12JD80VW2
E1HAYEVWKKPAKWNHU1292
5TMFHQQP29K3HF057
LEMEH9ABEDHEUWKW
N10H0DU1292

Hvis den fremmede magt får en tilpas kraftig kvantecomputer, kan den bruge den til at læse A's og B's gamle beskeder. Den fremmede magt kan også forfalske nye beskeder i deres navn.

I det øjeblik A og B tror, at den fremmede magt har en kvantecomputer, vil de miste tilliden til, at nye beskeder er ægte.

usikkerhed om digital kommunikation allerede på det tidspunkt, hvor man formoder, at der findes en kvante-computer, der kan bryde kryptering.

Kina kan muligvis have udviklet en kvantecomputer, der kan bryde kryptering inden for de næste 10-15 år. Afgørende gennembrud kan være svære at forudsige, da teknologien er kompleks, og fremskridt ikke nødvendigvis offentliggøres.

Kina spionerer og udøver påvirkning for at styrke sin egen udvikling og stå bedre rustet i konflikter

Kina har et meget omfattende program for cyberspionage for at fremme teknologisk udvikling og for at styrke Kinas økonomiske og politiske indflydelse. I Vesten udfører Kina især cyberspionage mod politiske institutioner og mod virksomheder indenfor teknologi og forsvar. Kina bruger spionagen til at overføre information om avanceret vestlig teknologi, om forsvarsforhold og om kritisk infrastruktur.

Kina spionerer mod udenrigsministerier, forsvar og regeringsinstitutioner for at få viden, som kan give fordele i Kinas strategiske udvikling, og viden om modstanderes militære kapaciteter eller diplomatiske relationer med andre lande. Det kan f.eks. betyde, at Kina får bedre indsigt i forskellige landes holdninger til spørgsmålet om Taiwan.

KINESISK CYBERSPIONAGE

I 2025 offentliggjorde Tjekkiets regering, at hackere fra den statslige kinesiske hacker-gruppe kendt som APT31 havde udført et cyberangreb mod det tjekkiske udenrigsministerium. Hackergruppen, som arbejder for den kinesiske efterretningstjeneste MSS, havde haft adgang siden 2022 og havde i denne periode mulighed for at hente oplysninger om udenrigspolitiske anliggender fra både Tjekkiet og de lande, som Tjekkiet samarbejder med. Dette kan give Kina en fordel i diplomatiske relationer ved at give kinesiske diplomater forhåndsviden i forhandlinger og i eventuelle konflikter med Tjekkiet eller dets samarbejdspartnere.

Kina bruger efterretningstjenester og organisationer under kommunistpartiet til at påvirke politikere i andre lande, også i Europa og Danmark. Kinesiske efterretningstjenester placerer eller rekrutterer agenter tæt på indflydelsesrige politikere, så de kan følge med i strategiske overvejelser og påvirke beslutninger i en retning, der er mere positiv overfor Kina og kommunistpartiet. Kinesisk påvirkning skal forhindre, at Vesten står samlet overfor Kina, og skal hjælpe Kina til bedre at kunne håndtere konflikter med vestlige lande.

Kina bruger også mange ressourcer på at kontrollere og overvåge kinesere i udlandet for at modvirke, at de kritiserer kommunistpartiet eller modarbejder Kinas interesser. ■

SPIONER FOR KINA

I 2024 blev Jian Guo anholdt i Tyskland. Han var assistent for Maximilian Krah, der var medlem af Europa-Parlamentet for partiet Alternative für Deutschland (AfD). Jian Guo blev i september 2025 idømt fire år og ni måneders fængsel for gennem mere end fire år at have lækket fortrolige oplysninger fra forhandlinger i Europa-Parlamentet til en kinesisk efterretningstjeneste og for at spionere mod kinesiske dissidenter i Tyskland. I forbindelse med sagen mod Jian Guo er en kinesisk kvinde blevet idømt et år og ni måneders betinget fængsel for at have videregivet oplysninger til Jian Guo om vestlige militære fly, tropper og droner.

TERROR, USTABILITET OG MIGRATION

KONFLIKTER OG USTABILITET I MELLEMØSTEN OG AFRIKA GIVER STADIG GROBUND FOR TERROR OG IRREGULÆR MIGRATION

Terrortruslen i Europa vil fortsat være alvorlig. Det skyldes bl.a. vedvarende ustabilitet og konflikter i Mellemøsten. Antallet af islamistiske terrorangreb i Europa er steget i de seneste år, især fordi terrorgrupper udnytter konflikten i Gaza til at inspirere militante islamister til at begå angreb. Samtidig fører ustabilitet i Syrien til, at Islamisk Stat bliver styrket og igen kan udgøre en alvorlig trussel mod Europa. I Yemen er den iransk-støttede Houthi-bevægelse fortsat en trussel mod skibstrafikken i Det Røde Hav. Som led i konflikten med Israel bruger Iran terror mod israelere og jøder udenfor Israel.

Efterforskere fra det franske politi afsøger gerningssted i februar 2025 efter knivangreb, der med stor sandsynlighed var en islamistisk terrorhandling.
Sebastien Bozon/AFP/Ritzau Scanpix

■ Terrortruslen fra militant islamisme i Europa er steget i de seneste år og vil fortsat være alvorlig. Konflikter og ustabilitet i Mellemøsten vil stadig have stor indflydelse på truslens karakter. Svage og ustabile stater i Mellemøsten skaber samtidig grobund for, at militser kan etablere sig og ramme vestlige mål i regionen.

Islamisk Stat opfordrer ofte til terrorangreb i Europa

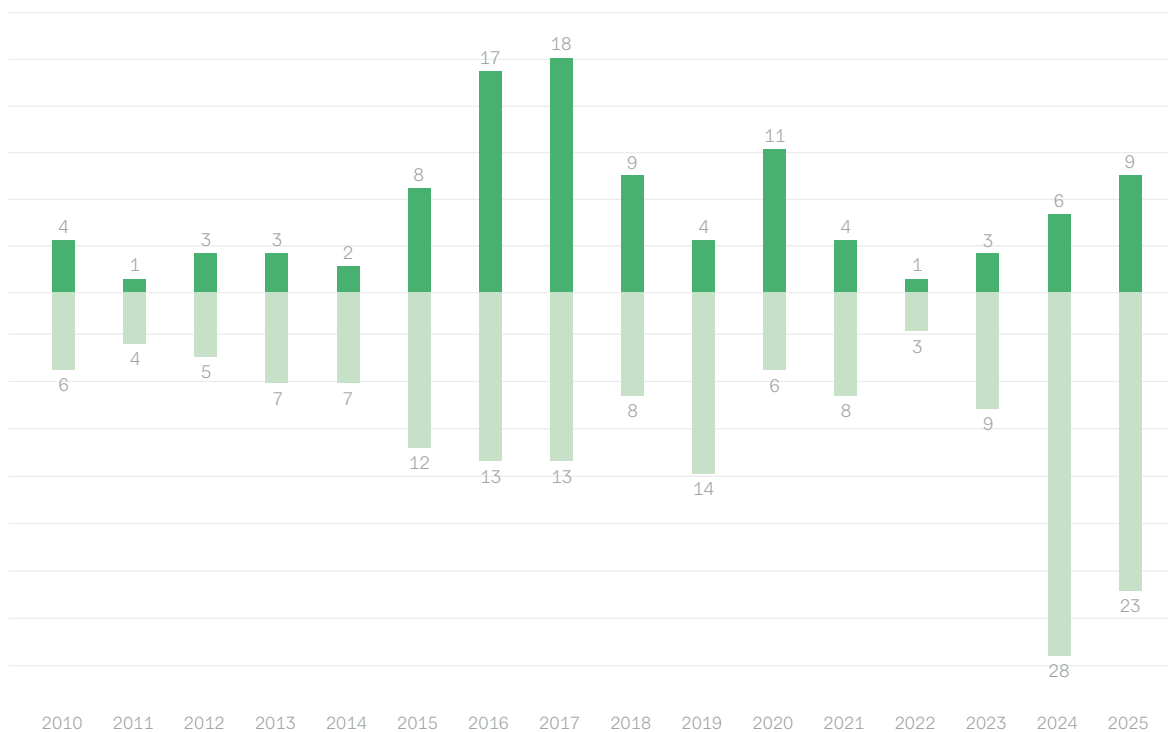
Antallet af gennemførte og afværgede militante islamistiske terrorangreb i Europa har i de seneste år været stigende og ligger i 2025 stadig på et højt niveau. Det er sandsynligt, at niveauet fortsat vil være højt i 2026. I løbet af 2025 har især Tyskland, Østrig og Frankrig været udsat for terrorangreb og været mål for terrorplanlægning.

Langt de fleste angreb og forsøg på angreb udføres fortsat af militante islamister, som handler alene eller i små netværk. I de fleste tilfælde bliver gerningspersonerne inspireret af militant islamistisk propaganda. Nogle af dem har også forudgående kontakt til etablerede militante islamistiske grupper, især Islamisk Stat. I 2024 var det især ISKP, Islamisk Stats undergruppe i Afghanistan, der forsøgte at støtte sympatisører i Europa i at udføre angreb. Gruppen er dog i 2025 blevet svækket og udgør ikke længere den samme trussel mod Europa.

ANTALLET AF MILITANTE ISLAMISTISKE TERRORANGREB I EUROPA ER IGEN HØJT

■ Gennemførte angreb

■ Afværgede angreb

Antallet af gennemførte og afværgede militante islamistiske angreb i Europa er steget i de seneste par år.

Kilde: Nesser, P. (2024). Introducing the Jihadi Plots in Europe Dataset (JPED). Journal of Peace Research, 61(2)). Tallene for 2024 og 2025 er FE's egne og dækker perioden frem til og med oktober 2025. FE har brugt samme optællingsmetode som Nesser.

Militante islamister forsøger oftest at ramme steder, hvor mange mennesker er samlet, såsom markeder, festivaler og banegårde. I andre tilfælde forsøger de at ramme symbolske steder som f.eks. synagoger, kirker, religiøse mindesmærker og ambassader.

Mange af de militante islamister, som udfører angreb i Europa, er motiveret af konflikter i Mellemøsten. Al-Qaida og Islamisk Stat opfordrer jævnligt muslimer verden over til at hævne drab på palæstinensere i Gaza. Konflikten vil fortsat være inspirationskilde for militante islamister.

Fælles for næsten alle angreb i Europa er, at de er udført med simple midler, især med knive og i nogle tilfælde biler. Antallet af ofre er derfor også relativt lavt sammenlignet med angreb, hvor der er blevet brugt skydevåben eller sprængstoffer. Islamisk Stat opfordrer i sin propaganda jævnligt militante islamister til at bruge simple midler til at udføre deres angreb, bl.a. fordi det er sværere for de europæiske sikkerhedstjenester at opdage og forhindre simple angreb. Desuden er det generelt vanskeligt for militante islamister at skaffe skydevåben eller fremstille sprængstoffer i de fleste europæiske lande.

En del af forklaringen på det øgede antal angreb i de seneste år er, at der er tale om simple angreb, der kan planlægges hurtigt. Samtidig inspirerer angreb ofte andre militante islamister til at foretage lignende angreb.

VURDERING AF TERROR- TRUSLEN MOD DANMARK

I Center for Terroranalyses (CTA's) seneste *Vurdering af terrortruslen mod Danmark* fra 2025 skriver CTA, at terrortruslen mod Danmark er i niveauet ALVORLIG. Den sikkerhedspolitiske situation er i de senere år blevet forværret. Bl.a. betjener visse statslige aktører sig af metoder, der kan sidestilles med terrorisme, og medvirker til et mere fragmenteret og komplekst trusselsbillede. Konflikten i Mellemøsten rummer et væsentligt mobiliseringspotentiale, som også i det kommende år vil fungere som en væsentlig drivkraft for terrortruslen. Terrorangreb udført af militante islamister, højreekstremister, venstreekstremister og antimyndighedseksremister udgør imidlertid stadig den primære terrortrussel mod Danmark. Den militante islamistiske terrortrussel mod Danmark er fortsat i niveauet ALVORLIG, og det mest sandsynlige militante islamistiske terrorangreb er et angreb, der udføres af en soloaktør eller en mindre gruppe af personer.

CTA vurderer, at terrortruslen fra højreekstremister fortsat er i niveauet GENEREL.

Et uroligt Mellemøsten kan styrke terrorgrupper

Flere lande i Mellemøsten er fortsat præget af svage regeringer, interne magtkampe og i nogle tilfælde væbnede konflikter. Den manglende stabilitet gør det muligt for militante islamistiske grupper at sprede sig i disse lande. Det gælder især i Syrien, hvor sikkerhedssituationen stadig er ustabil et år efter Asad-styrets fald.

Konsekvenserne af mange års krig, økonomisk krise og spændinger mellem Syriens befolkningsgrupper gør det vanskeligt at samle landet. Desuden har overgreb begået af sikkerhedsstyrker, der er tilknyttet det nye styre, øget mistilliden til regeringen.

Særligt udviklingen i det nordøstlige Syrien vil have betydning for stabiliteten i landet. Den nye regering kræver, at det kurdiske selvstyre nedlægger våbnene og overgiver kontrollen over området. Risikoen for en militær konfrontation mellem de to parter er blevet større i løbet af 2025, som følge af at forhandlinger om fremtiden for området er gået i stå. I den forbindelse vil USA komme til at spille en vigtig rolle i forhold til at mægle mellem de to parter.

Islamisk Stat i Syrien vil sandsynligvis udnytte en væbnet konflikt mellem det kurdiske selvstyre og den syriske regering til at genvinde styrke. Gruppen har i 2025 fået langt større handelfrihed. Det skyldes dels magtskiftet i Syrien, som har givet gruppen mulighed for at sprede sig, dels et mindre pres fra USA, som tidligere har gennemført en lang række angreb mod gruppen.

Gruppen vil også udnytte den øgede ustabilitet til at angribe lejre og fængsler i de kurdiske områder for at befri nogle af de op mod 10.000 medlemmer af Islamisk Stat, der tilbageholdes der. Hvis der sker en masseflugt af medlemmer af Islamisk Stat fra disse fængsler, vil det øge terrortruslen mod Europa. Mange medlemmer af Islamisk Stat i Syrien – både i og udenfor lejrene – har tilknytning til lande i Europa, og de vil sandsynligvis stadig have et ønske om at udføre eller understøtte terrorangreb i deres oprindelseslande. Det gælder også kvinder, som udgør størstedelen af de indsatte i lejrene. Kvinderne har i højere grad end tidligere kontakt til ekstremistiske miljøer i bl.a. Europa.

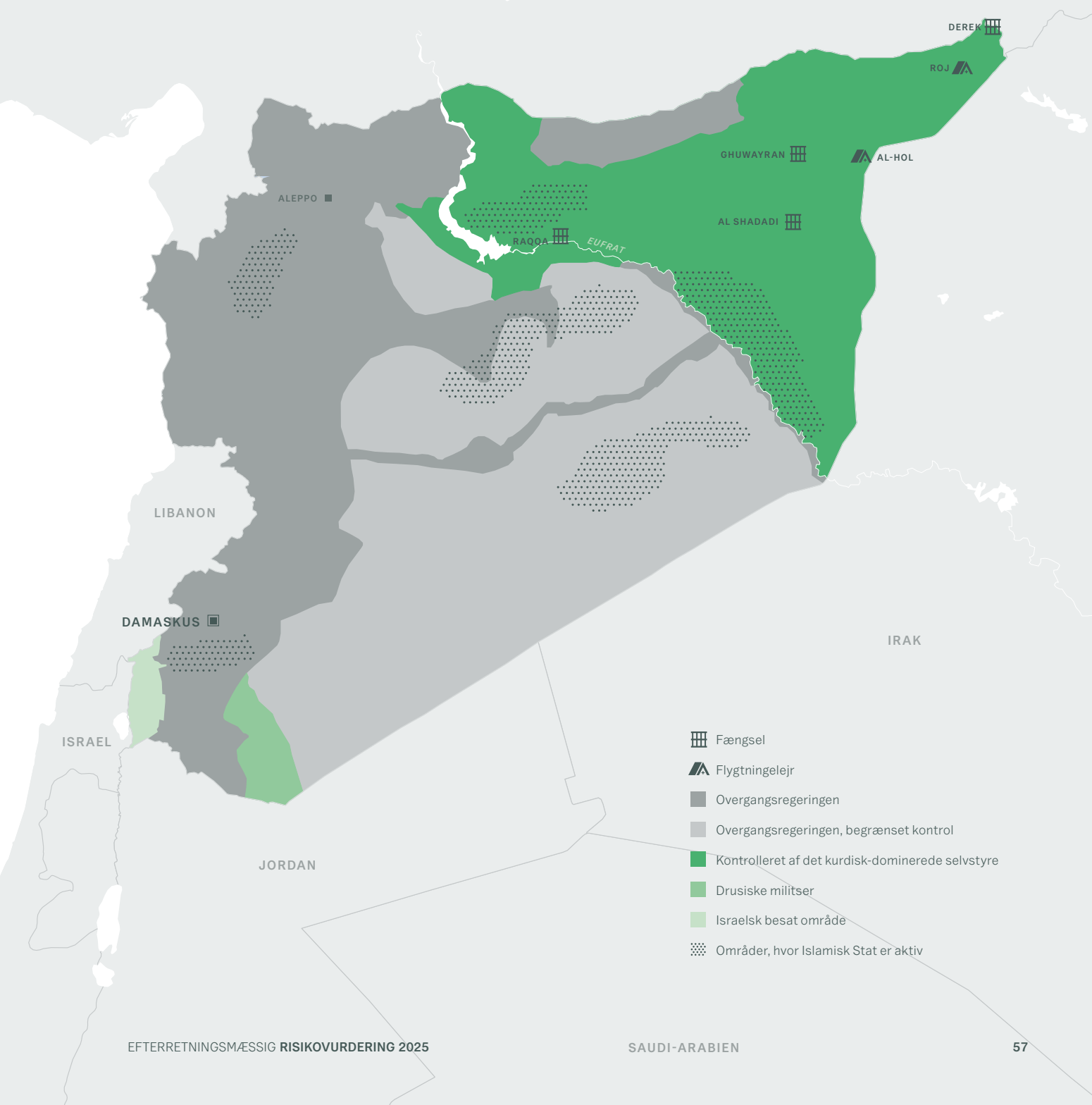
Den svage syriske stat og Islamisk Stats fornyede styrke vil øge usikkerheden i landet. Det øger samtidig risikoen for, at nye konflikter bryder ud og dermed for, at nye flygtningestrømme vil udgå fra Syrien i retning mod Europa i de kommende år.

Terrortruslen fra militant islamisme i Europa er steget i de seneste år og vil fortsat være alvorlig. Konflikter og ustabilitet i Mellemøsten vil stadig have stor indflydelse på truslens karakter.

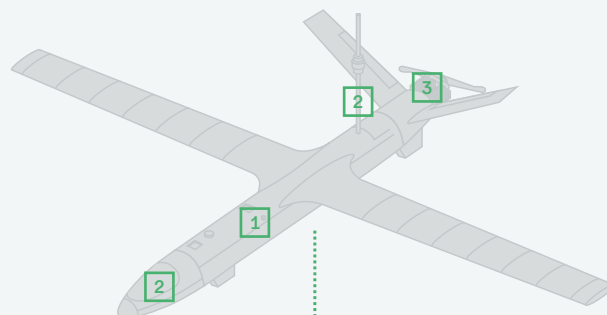
SYRIEN ER STADIG SPLITTET TRODS ASAD-STYRETS FALD

Store dele af Syrien er udenfor overgangsregeringens kontrol. Det giver terrorgrupper, især Islamisk Stat, mulighed for at sprede sig i landet og fremover udgøre en øget trussel mod Europa.

SAMMAD-DRONER – HOUTHİ-BEVÆGELSENS UNIVERSALVÅBEN

Houthi-bevægelsen bruger droner i mange af deres væbnede aktiviteter. Blandt deres mest alsidige droner er Sammad, der er baseret på et iransk design, som Houthi-bevægelsen har brugt siden 2018. Andre brugere af Sammad omfatter Hizbollah i Libanon og pro-iranske militser i Irak. Sammad-dronerne er simple, men samtidig fleksible, nemme at fremstille og relativt billige med en anslået stykpris på ca. 50.000 USD.

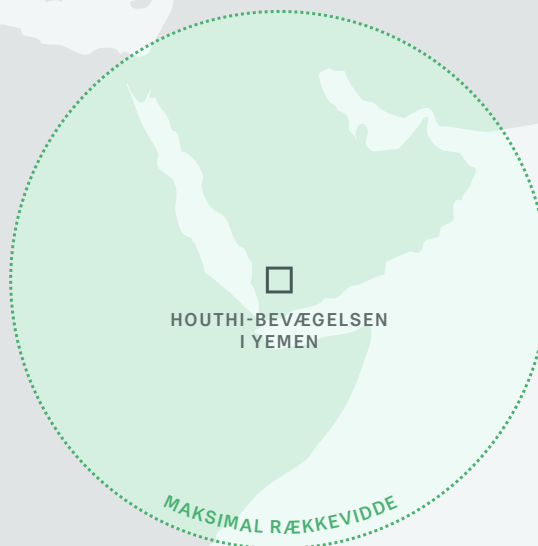

Et samlesæt af simple og avancerede dele

- 1** Dronens krop og vinger af glasfiber bliver fremstillet lokalt.
- 2** Dronens elektronik, finmekanik og sensorer bliver typisk leveret fra Iran eller fra private firmaer i f.eks. Kina.
- 3** Dronen drives af en lille propelmotor, f.eks. af typer til hobbybrug i modelfly. Sådanne motorer kan købes på internettet til 1-2.000 USD.

Dronen samles lokalt.

Sammad-dronen er ca. 3 m lang med et vingefang på 4-5 m. Den kan udstyres med ca. 20 kilo sprængstof. Det er nok til at gøre alvorlig skade på f.eks. en beboelsesejendom. Nogle versioner af dronen har en rækkevidde på op til 2.000 km. Med dem kan Houthi-bevægelsen angribe mål i Israel fra Yemen. Den enkelte Sammad-drone er relativ let at nedkæmpe med moderne luftforsvarssystemer. Til gengæld råder Houthi-bevægelsen over mange droner, som det er både vanskeligt og dyrt at forsvare sig imod. Et enkelt luftværnsmissil kan koste op til 2-3 mio. USD.

Avanceret militærteknologi øger truslen fra militser og oprørsgrupper

Stadig flere oprørsgrupper og militser i Mellemøsten og Afrika, herunder Houthi-bevægelsen i Yemen, en række pro-iranske militser i Irak, Hizbollah i Libanon og Rapid Support Forces i Sudan råder over langtrækkende droner og missiler. Med sådanne våben kan grupperne true deres modstandere med angreb langt udenfor egne områder, hvis de måtte ønske det.

Oprørsgrupper og militser i Mellemøsten er i væsentlig grad drevet af modstand og modvilje mod vestlige værdier og det, som grupperne opfatter som vestlig politisk, økonomisk eller militær dominans. Konflikten i Gaza og Israels fremfærd på den besatte Vestbred bidrager sammen med USA's opbakning til Israel til denne modstand og modvilje.

Det er generelt blevet billigere og nemmere at skaffe komponenter til at fremstille militært udstyr. Det giver flere grupper mulighed for at anskaffe og selv udvikle og fremstille avancerede våben, som kun statslige militære styrker tidligere havde adgang til.

Avanceret militærteknologi kan gøre det muligt for oprørsgrupper og militser at modvirke og afskrække både konkurrerende militser og statslige modstandere. Grupperne kan bl.a. true knudepunkter for transport og energiforsyning såsom internationale lufthavne og raffinaderier. Derfor kan oprørsgrupper og militser presse selv stærke modstandere til at ændre kurs politisk, diplomatisk eller økonomisk.

Den iransk-støttede Houthi-bevægelse i Yemen udgør fortsat en trussel mod en af de vigtigste søhandelsruter mellem Europa og Asien. Gruppen har rettet angreb mod skibe i Det Røde Hav og Adenbugten siden slutningen af 2023 som reaktion på konflikten mellem Israel og Hamas. Det har ført til en betydelig nedgang i handelsskibstrafikken gennem Det Røde Hav. Houthi-bevægelsen har desuden angrebet Israel med droner og missiler, og både Israel og USA har gengældt angrebene.

Houthi-bevægelsens angreb har sandsynligvis medvirket til at afskrække bevægelsens regionale modstandere, særligt Saudi-Arabien og De Forenede Arabiske Emirater. De to lande er hovedsponsorer for

Houthi-bevægelsens politiske og militære modstandere i Yemen og har inden for de senere år selv haft militære styrker indsat mod bevægelsen. Alligevel undlod begge lande at udnytte USA's intense angreb i Yemen i foråret 2025 til selv at iværksætte eller støtte en militær offensiv mod bevægelsen. Derudover har landene på Den Arabiske Halvø frabet sig, at USA bruger sine baser i regionen til angreb mod Houthi-bevægelsen og bevægelsens sponsor, Iran. Det skyldes, at de arabiske lande ønsker at forholde sig neutrale i USA's konflikter med Iran såvel som med houthierne.

De fordele, Houthi-bevægelsen har opnået gennem angrebene på Israel og mod skibstrafikken omkring Yemen, kan anspore flere militser til at udvikle lignende angrebsskapaciteter. I så fald kan en øget spredning af langtrækkende, avancerede våben føre til stigende regionalisering af trusler, der hidtil har været afgrænset til lokale konfliktområder.

Det er generelt blevet billigere og nemmere at skaffe komponenter til at fremstille militært udstyr. Det giver flere grupper mulighed for at anskaffe og selv udvikle og fremstille avancerede våben, som kun statslige militære styrker tidligere havde adgang til.

Iran bruger statsterror mod Israel og kritikere i Europa

Iran har siden den iranske revolution i 1979 brugt sine efterretningstjenester til at udøve statsterror ved at true og angribe iranske modstandsgrupper, medier og enkeltpersoner, som kritiserer det iranske styre. I løbet af de senere år har iranske efterretningstjenester dog også været involveret i angrebsplaner mod israelske og jødiske mål flere steder i Europa og Norden. Det skyldes især situationen i Gaza og konflikten mellem Israel og Iran og Irans partnere i regionen.

Iran ser i stigende grad sig selv i en konstant forsvarskamp mod Israel og iranske kritikere i Europa, som efter styrets opfattelse udgør en trussel mod regimet. Iran opfatter det derfor som legitimt at angribe iranske kritikere og israelske mål overalt i verden, også i Europa.

Det iranske styre og dets efterretningstjenester forsøger dog at lægge afstand til angrebene ved at bruge stedfortrædere, som de rekrutterer i både Europa og i Irans nabolande. Irans stedfortrædere kan være enkeltpersoner eller medlemmer af kriminelle miljøer, der ikke nødvendigvis ved, at de handler på vegne af Iran.

Militant islamisme vinder frem i dele af Afrika

Islamisk Stat og al-Qaida vil fortsat sprede sig i svage stater i Afrika. Overbefolkning, arbejdsløshed, fattigdom, politisk og økonomisk ulighed er væsentlige årsager til, at militant islamisme spredt sig så hurtigt i særligt det vestlige Afrika. Det gælder ikke mindst i Mali, Burkina Faso, Niger og det nordlige Nigeria. Den skrøbelige situation i flere af landene har spillet en afgørende rolle i udbredelsen af militant islamisme i det vestlige Afrika. Lignende forhold har ført til, at Islamisk Stat og al-Qaida også har etableret sig på Afrikas Horn. Her kontrollerer al-Shabaab, som er en del af al-Qaida, store dele af Somalia og er desuden til stede i Kenya og Etiopien.

Islamisk Stat og al-Qaida er fortsat en trussel mod vestlige mål i Afrika, som f.eks. ambassader. Især er truslen om kidnapning af vestlige statsborgere steget i de seneste år. Løsepenge er en vigtig indtægtskilde for begge grupper. Ofte allierer de to grupper sig med andre lokale grupper, som står for selve kidnapningen

IRAN BRUGER STEDFORTRÆDERE TIL AT UDFØRE TERRORANGREB MOD KRITIKERE OG ISRAELSKE MÅL I EUROPA

Iran forsøger at undgå at blive sat i direkte forbindelse med terrorangreb i Europa. Derfor får Iran enkeltpersoner eller kriminelle grupper til at udføre angrebene. Det følgende er et eksempel på, hvordan det kan foregå.

af en vesterlænding og derefter sælger vedkommende videre til al-Qaida eller Islamisk Stat. Det er dog stadig lokale sikkerhedsstyrker og civile, som al-Qaida og Islamisk Stat i Afrika oftest går efter.

Det er lykkedes Islamisk Stat flere steder i Afrika at tiltrække fremmedkrigere, primært fra andre lande i Afrika, men også fra Europa. Militante islamister fra Europa, der har tilsluttet sig terrorgrupper i Afrika, udnytter i mange tilfælde deres netværk til at række ud til andre militante islamister i Europa. Ofte er det dog ikke muligt for militante islamister fra Europa at tilslutte sig en gruppe i Afrika. I sådanne tilfælde bliver de typisk bedt om at blive hjemme og udføre angreb i det land, de bor i, eller støtte på andre måder, f.eks. gennem pengeoverførsler. ■

MIGRANTER FRA AFRIKA SØGER MOD EUROPA

Der vil fortsat være migranter, der søger fra Afrika mod Europa. Antallet af irregulære migranter, der er kommet fra Afrika til Europa, er dog faldet i de seneste par år. Det skyldes nye tiltag fra EU, som bl.a. omfatter aftaler med flere lande i Nordafrika og Vestafrika med fokus på at stoppe den irregulære migration.

Selvom antallet af irregulære migranter er faldet i de seneste år, er de bagvedliggende årsager til migration fra Afrika mod Europa stadig de samme. Fattigdom, arbejdsløshed, politisk undertrykkelse, konflikter og en stor befolkningstilvækst vil fortsat motivere folk fra Afrika til at migrere i retning mod Europa. Det gælder ikke mindst for områder præget af konflikt i det vestlige Afrika, hvor militante islamistiske grupper har taget kontrol over store områder. Flere lande i denne region har desuden isoleret sig fra den vestlige verden, hvilket har forværret deres i forvejen dårlige økonomiske situation. Der er ikke udsigt til, at denne udvikling vil ændre sig i de næste mange år.

TRUSLEN FRA HØJREEKSTREMISME ER BLEVET MERE KOMPLEKS

Truslen fra højreekstremister i Europa udvikler sig. Ekstremisterne danner netværk både gennem internettet og personlige kontakter. Især det højreekstremistiske Active Club-netværk har spredt sig i hele Vesten under dække af at være legitime fællesskaber med fokus på fysisk træning og nationalisme.

Terrortruslen fra højreekstremister udspringer i høj grad fra enkeltpersoner, der inspireres af ekstreme budskaber og angrebsvideoer til at planlægge og begå terrorangreb. Budskaberne bliver rettet mod en stadig yngre målgruppe. Det øger risikoen for, at ældre højreekstremister radikaliserer unge og udnytter dem til at fremme deres egen sag.

Det er samtidig sandsynligt, at uidentificerede aktører med tråde til det russiske statsapparat støtter både fysiske og digitale højreekstremistiske grupper og opildner dem til voldelig ekstremisme. Særligt højreekstremister på digitale platforme kan inspireres og sættes i stand til at udøve terrorangreb i Europa. Rusland støtter desuden sandsynligvis stadigvæk ekstremistiske bevægelser på de politiske yderfløje i Europa med det formål at destabilisere europæiske lande.

Højreekstremister kan udnytte politisk uro, social splittelse og konflikt i samfundet til at mobilisere højreekstreme bevægelser gennem at sprede falske informationer. Samtidig ansporer de til vold og terror mod forskellige etniske eller religiøse minoritetsgrupper. Et eksempel på dette var urolighederne i England og Nordirland i 2024 og 2025, hvor en større kampagne mod migranter førte til omfattende uro, brandstiftelser mod asylcentre og angreb på politiet.

DEFINITIONER

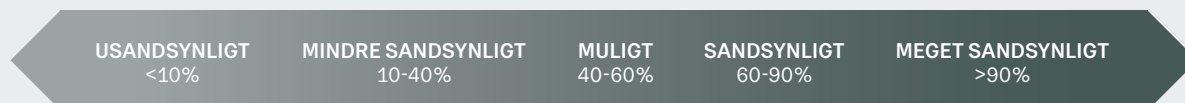
For at lette læsningen af **UDSYN** følger her en kort beskrivelse af de særlige formuleringer, som FE anvender i efterretningsanalyser.

Graden af sikkerhed i vurderinger

Det er kun sjældent, at en efterretningstjeneste kan give en vurdering, uden at der er elementer af usikkerhed i den. Derfor forsøger analytikerne at gøre det klart for læserne, hvilken sikkerhed de tillægger deres vurderinger. Det sker ved, at de udtrykker sig på en standardiseret måde og bruger de samme vendinger, når de vil give udtryk for den samme grad af sikkerhed.

FE bruger derfor fastlagte udtryk for graden af sikkerhed i form af fem sandsynlighedsgrader. En sandsynlighedsgrad er udtryk for et skøn, ikke en beregnet statistisk sandsynlighed. Skønnet afhænger af, hvor godt et efterretningsmæssigt grundlag der er, og hvor komplekst emnet er.

Sandsynlighedsgraderne på en skala:

Varslingshorisont

Få måneder:	Meget kort sigt
0-2 år:	Kort sigt
2-5 år:	Mellemlangt sigt
5-10 år:	Langt sigt
Over 10 år:	Meget langt sigt

Satellitfoto af ødelæggelser ved Toropets i Rusland efter
et droneangreb på et ammunitionslager i september 2024.
Afp Photo/AFP/Ritzau Scanpix

Forsvarets Efterretningstjeneste
Kastellet 30
2100 København Ø

Telefon: 3332 5566
www.fe-ddis.dk